INVESTOR view

Sijoittaminen / Talous / Trendit

TARKASTELUSSA MILLENIAALIT

SUKUPOLVI, JOSTA KAIKKIEN SIJOITTAJIEN ON *tykättävä*

PÄÄSTRATEGI TINE CHOI:

ENSI VUODEN MAHDOLLISUUDET JA RISKIT

MATALAT KOROT
Mitä sijoittajan kannattaa tehdä?

ELINIKÄ PITENEE
Esittelyssä tulevaisuuden elämänvaiheet

88 VUODEN KURSSIKEHITYS
Osakkeet ja korkosijoitukset

OMAKOTITALOT
Hintanäkymät pohjoismaissa

TÄRKEÄÄ TIETOA
Finanssipolitiikkaa vai rahapolitiikkaa?

POHJOISMAINEN KYSELY
Näin arvioimme omaa talouttamme

MAAILMAN DIGITAALISET VALTIAAT

HALLITSEMATTOMASTI KASVAVAT JÄTTIYHTIÖT

TULEVAISUUDEN SYÖPÄHOIDOT

MILJARDEJA TARJOLLA SIJOITTAJILLE

Numero 4/2016

Danske Invest
Danske Bank

INVESTOR view

SISÄLLYS

NRO 4 • 2016

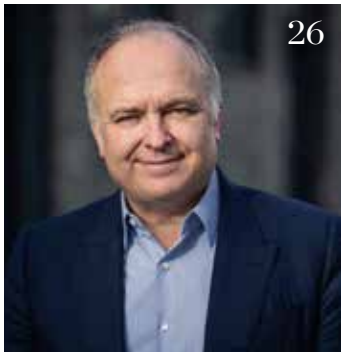

4 **100 VUOTTA ON UUSI 80**
Kalle Anttilan terveiset.

5 **PINNALLA JUURI NYT**
... Danske Bankin sijoitusneuvonnassa.

6 **OMA TALOUTEMME VUONNA 2017**
Näin 4 153 pohjoismaalaista vastasi.

7 **ÖLJYN HINTA ENSI VUONNA**
Donald Trump vaanii öljykaupan kulisseissa.

8 **TRUMPIN VOITTO VOI EDISTÄÄ ROBOTTIEN YLEISTYMISTÄ**
Salkunhoitaja kertoo teknologiaosakkeista.

9 **POHJOLAN VÄESTÖTRENDIT**
Tärkeimmät luvut pohjoismaiden väestöistä.

10 **KEHITTYVIEN MARKKINOIDEN OBLIGAATIOT**
Kiinnostava omaisuuslaji matalien korkojen aikana.

12 **MIHIN SUUNTAAN OMAKOTITALOJEN HINNAT KEHITTYVÄT?**
Vaihtelevat näkymät pohjoismaisilla asuntomarkkinoilla.

14 **HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET SIJOITTAJALLE VUONNA 2017**
Danske Bankin päästrategi Tine Choin haastattelu.

20 **KAKSI MILJARDIA MILLENNIAALIA**
Sukupolvi, josta sijoittajien olisi opittava tykkäämään.

26 **TULEVAISUUDESSA YHÄ USEAMPI TÄYTTÄÄ 100**
Professori Andrew Scott haastaa pohtimaan suuntauksen seurauksia.

30 **MIKÄ ON HYVÄ OSAKEVUOSI?**
88 vuoden data USA:n osakkeista ja valtionobligaatioista.

32 **SYÖPÄHOIDOT KEHITTYVÄT**
Lääkealalla on miljardeja tarjolla.

38 **MATALAT KOROT JATKUVAT VUONNA 2017**
Mitä mahdollisuuksia se voi tarjota sijoittajille?

42 **FINANSSIPOLITIIKKAA VAI RAHAPOLITIIKKAA?**
Analyytikko selittää, mitä termit tarkoittavat.

44 **KASVAVAT JÄTTILÄISET**
Teknologiayhtiöt ovat yritysmaailman valtiaita.

”Trumpin voiton ansiosta Yhdysvaltojen osakemarkkinoilla on nyt kiinnostavimmat mahdollisuudet.”

Tine Choi, Danske Bankin päästrategi. Arvio vuoden 2017 mahdollisuuksista ja riskeistä alkaa **sivulta 14.**

”Aikajänteen korjaaminen voi olla helpoin tapa ratkaista matalien tai negatiivisten korkojen haaste.”

Lars Skovgaard Andersen, Danske Bankin sijoitusstrategi. Artikkeli sijoittajien haasteista matalien korkojen aikana alkaa **sivulta 38.**

Kannen kuva: **Foreal**

INVESTOR view
PÄÄKIRJOITUS

SATA ON UUSI 80

Vuonna 1840 ruotsalaisten naisten elinajanodote, yli 45 vuotta, oli maailman pisin. Nykyään köyhimpienkin maiden naiset elävät tätä pidempään. Maailmanpankin tietojen mukaan Swazimaassa naisten elinajanodote on kaikkein lyhin, 48 vuotta, kun taas tilaston kärjessä olevissa Hongkongissa ja Japanissa se on keskimäärin 87 vuotta. Sama suuntaus koskee myös miehiä, ja joidenkin asiantuntijoiden mukaan vuonna 2016 syntyvät lapset voivat odottaa elävänsä 100-vuotiaiksi tai vieläkin vanhemmiksi.

Tämä kaikin tavoin hieno kehitys on elinolosuhteiden parantumisen ja sairauksien ehkäisyn ja hoidon kehittymisen ansiota. Kehitykseen liittyy kuitenkin myös haasteita.

Tähän saakka elämän taloudellinen puoli on mennyt esimerkiksi niin, että 25-vuotiaana on menty töihin ja 65-vuotiaana jääty eläkkeelle, ja odotettu elinaika on ollut 80 vuotta. Tällöin työmarkkinoilla ollaan 40 vuotta, jonka aikana on säästettävä tarpeeksi 15 vuoden eläkepäivien varalle, eli työssä on oltava noin 2,7 vuotta jokaista eläkevuotta kohti.

Entä jos elämmekin tulevaisuudessa satavuotiaiksi 80:n sijaan? Silloin eläkkeelle voisi jäädä vasta vähän ennen 80-vuotispäiväänsä, jos työtä on yhä tehtävä 2,7 vuotta eläkevuotta kohti. Lisäksi tulevaisuudessa eläkkeet saattavat pienentyä, ja matalan korkotason vuoksi on vaikeaa saavuttaa hyvä jatkuva tuotto säästöilleen.

”Silloin eläkkeelle voisi jäädä vasta vähän ennen 80-vuotispäiväänsä.”

London Business Schoolin brittiläinen taloustieteen professori Andrew Scott on herättänyt huomiota *The 100-Year Life* -kirjallaan, joka käsittelee pidentyvän elinajan seurauksia. Hänen johtopäätöksensä on, että elinajan pidentymisen vuoksi joudumme jaottelemaan elämän eri tavalla kuin nykyään. Hän ennustaa aikuiselämän nykyisten kolmen vaiheen – opiskelun, työelämän ja eläkeiän – jäävän menneisyyteen. Tulevaisuudessa siirrymme yhä useammin edestakaisin elämänvaiheiden välillä: työstä jatkokoulutukseen ja päinvastoin, ja välillä olemme ehkä poissa työmarkkinoilta muiden tavoitteiden vuoksi.

Danske Bankin näkökulmasta pidentyvä elinaika tarkoittaa, että asiakkaidemme on entistä tärkeämpää säästää oikealla tavalla ja tarpeeksi sekä sijoittaa pääomaansa järkevästi. Hyvä tuotto voi tarkoittaa mahdollisuutta lopettaa työnteko joitakin vuosia suunniteltua aiemmin – tai ainakin varallisuuden ja mahdollisuuksien lisääntymistä.

Kyse ei ole kuitenkaan vain tuotosta. Tulevaisuudessa elämän jaksottaminen taloudellisesti voi olla nykyistä monimutkaisempaa. Ajoittain säästetään ja sitten käytetään säästöjä esimerkiksi jatkokoulutukseen tai unelmien toteuttamiseen – kaikella on hintansa. Suuntaus asettaa uusia vaatimuksia pankin tarjoamalle asiakasneuvonnalle.

Tämän Investorview-lehden sivulta 26 alkaen voit lukea Andrew Scottin ajatuksia herättävän haastattelun. Antoisia lukuhetkiä!

Kalle Anttila, *johtaja, sijoituspalvelut, Danske Bank*

INVESTOR view

Investorview-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Julkaisija Danske Invest (Danske Bank A/S:n liiketoimintayksikkö), Holmens Kanal 2–12, 1092 København K
Puh. +45 33 440 000, SWIFT: DABADKK
CVR-nro 61126228

Vastaava päätoimittaja:
Esben Sylvest
essy@danskeinvest.com

Toimittaja, Suomi:
Jenni Palmu

Art Director:
Bjørn Nørbo Andersen

Tuotanto:
Benjamin Media

Numero on valmistunut 30.11.2016

Danske Invest on laatinut tämän julkaisun neuvoa-antavaksi. Kehotamme keskustelemaan julkaisuun liittyvistä sijoituspäätöksistä sijoitusasiantuntijan kanssa.

Tarkkaile riskejä
Tämä lehti sisältää osakkeita, obligaatioita, yritysobligaatioita ja muita pääomasijoituskohteita käsitteleviä artikkeleja. Sijoittamiseen liittyy aina riski, ja pahimmassa tapauksessa sijoittaja voi menettää kaikki sijoittamansa varat. Yleiseen markkinariskiin saattaa liittyä suuria sijoituskohteiden arvonvaihteluita, ja yksittäisiin sijoituskohteisiin vaikuttavat tekijät saattavat aiheuttaa negatiivista arvon kehitystä.

PINNALLA JUURI NYT

SIJOITUSNEUVONNASSAMME

Koonnut Danske Bankin varallisuudenhoidon asiantuntija Mikko Juopperi

"Sijoittajat päättivät vaalien jälkeen keskittyä tuloksen positiivisiin puoliin ja hypätä mukaan jo käynnissä oleviin trendeihin."

TRUMP PALJASTI YLLÄTTÄVÄN PUOLEN ITSESTÄÄN

Olemme lisänneet osakkeiden painotusta salkkuratkaisuissamme.

Donald Trump ei varsinaisesti rauhoittanut ympäristöään vaalikamppailun aikana, mutta nyt hän on näyttänyt myös sen puolen itsestään.

Trumpin valinta Yhdysvaltain seuraavaksi presidentiksi tuli yllätyksenä myös rahoitusmarkkinoille, jotka reagoivat vaalitulokseen huomattavilla kurssilaskuilla. Markkinat tekivät kuitenkin pian täyskäännöksen, ja osakkeet nousivat jälleen. Trumpin hillitty ja sovitteleva voitonpuhe vähensi markkinoiden epävarmuutta, mikä taas sai sijoittajat hermoilun sijaan pohtimaan Trumpin presidenttiyteen liittyviä mahdollisuuksia. Sijoittajat päättivät vaalien jälkeen keskittyä tuloksen positiivisiin puoliin ja hypätä mukaan jo käynnissä oleviin trendeihin.

Etenkin yhdysvaltalaisosakkeet voivat hyötyä Trumpin politiikasta, sillä hän on puhunut maan talouden vauhdittamisesta muun muassa maan infrastruktuuriin tehtävien julkisten investointien kautta sekä luvannut suuria verohelpotuksia. Vaalien jälkeen yhdysvaltalainen Dow Jones -indeksi onkin noussut historiallisiin lukemiin.

Trumpin tuleva presidenttiys on luonnollisesti ollut kaikkien sijoittajien ja analyytikkojen huulilla viime aikoina. Kuinka monia vaalikamppailun aikana lupaamistaan toimista hän toteuttaa? Tukeeko kongressi hänen politiikkaansa? Millaisia henkilöitä hän valitsee hallintoonsa? Näiden kysymysten vastaukset vaikuttavat Yhdysvaltojen talouden lisäksi koko maailmantalouteen.

Salkkuratkaisuissamme olemme vastikään lisänneet osakkeiden painotusta, joten nyt niissä on hiukan pitkän aikavälin tavoitetta enemmän osakkeita. Olemme muun muassa ostaneet lisää yhdysvaltalaisosakkeita. Samalla olemme valmistautuneet siihen, että lähiaikoina markkinoilla voi esiintyä epävarmuutta ja häiriöitä Trumpin politiikkaan liittyen ja että osakekurssit voivat sen vuoksi heilahdella paljonkin. ●

MIELENKIINTO PANKKEJA JA VAKUUTUSLAITOKSIA KOHTAAN KASVAA

Rahoitusalaa voi vahvistaa tieto siitä, että Trumpin ajamat valtavat investoinnit voivat kiihdyttää inflaatiota ja siten nostaa korkoja, mikä lisää pankkien tuottomahdollisuuksia. Pankit ansaitsevat rahaa korkomarginaalilla, joka on ottolainauskoron ja antolainauskoron välinen erotus, ja korkojen noustessa myös korkomarginaali nousee.

Osakemarkkinoilla eri alat ovat historiallisesti reagoineet hyvin eri tavoin nouseviin korkoihin. Pankit ja vakuutuslaitokset pärjäävät paremmin kuin esimerkiksi lääke- ja elintarvikealat. Ensin mainitut tarjoavatkin tällä hetkellä kiinnostavia sijoitusmahdollisuuksia. On kuitenkin muistettava, että osakemarkkinoiden historiallinen kehitys ei ole tae tulevasta.

TRUMP ON VAHVISTANUT TRENDIÄ

Yhdysvaltojen vaaleja edeltäneinä kuukausina sijoittajat suosivat syklisiä osakkeita, kuten teollisuutta sekä raaka-aine- ja rahoitusalaa, päivittäistavara- ja lääkealan kaltaisten defensiivisten alojen osakkeiden sijaan. Donald Trumpin vaalivoitto on lisännyt syklisten yhdysvaltalaisosakkeiden suosiota, ja niissä on mielestämme tällä hetkellä potentiaalia. Muun muassa teollisuuden ja raaka-ainealan odotetaan hyötyvän infrastruktuuriin tehtävistä suurinvestoinneista, joita Trump on lupaillut.

Sykliset osakkeet reagoivat tavallisia osakkeita herkemmin suhdanteiden vaihteluun. Ne nousevat yleensä voimakkaasti noususuhdanteessa ja laskevat rajusti laskusuhdanteessa.

NÄIN ARVIOIMME OMAA TALOUTTAMME – *nyt ja vuonna 2017*

Danske Bank tutki pohjoismaalaisten käsityksiä heidän omasta taloudestaan ja maiden yleisestä taloustilanteesta. Yleisesti nuoli osoittaa ylöspäin – vain Suomi poikkeaa joukosta. TEKSTI METTE KRONHOLM FRÆNDE

"Kaikissa maissa suurin osa haluaa mieluummin nykyistä vahvemman talouden kuin entistä enemmän vapaa-aikaa."

Pasi Kuoppamäki
Danske Bankin pääekonomisti

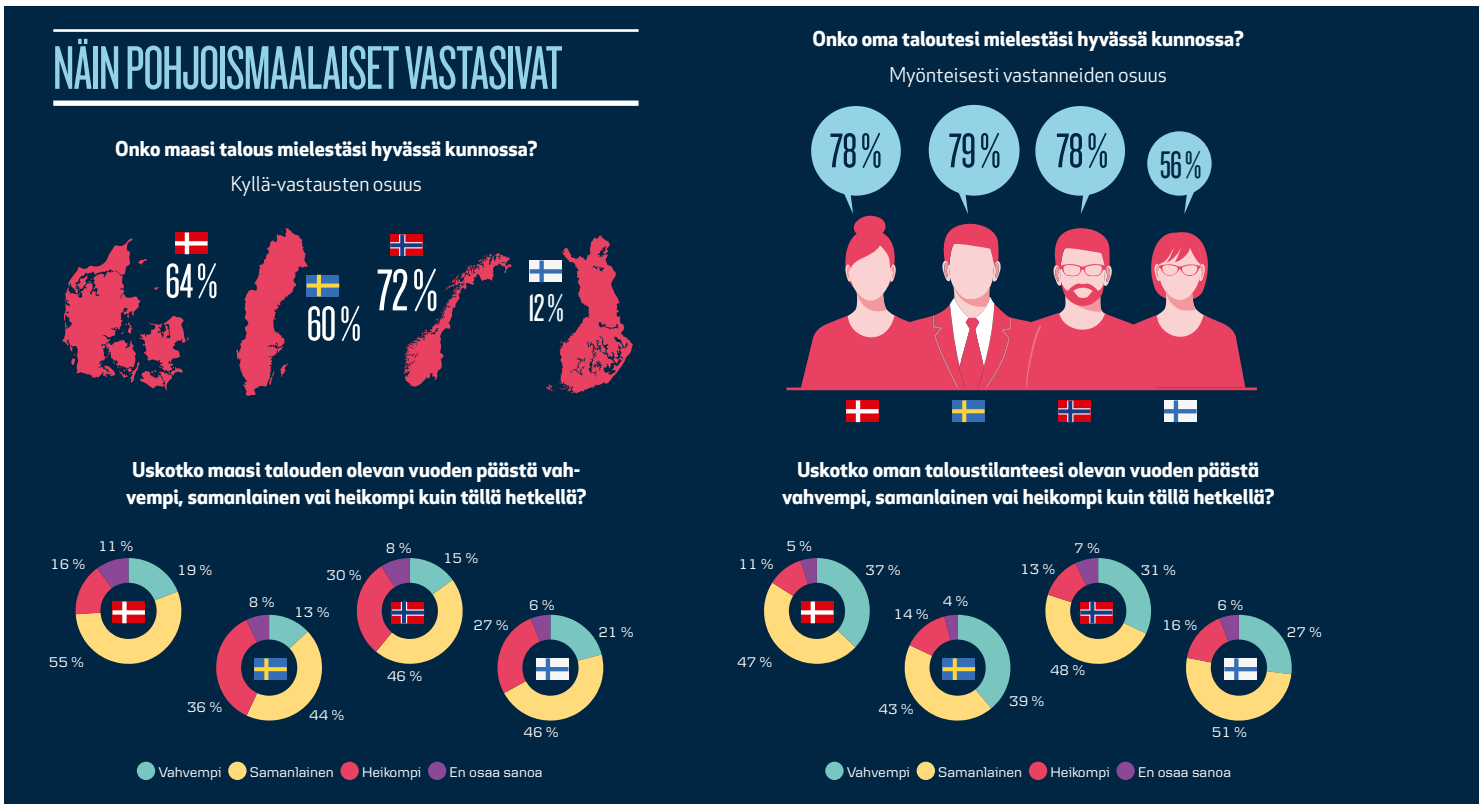

Pohjoismaisissa yksityistalouksissa vallitsee yleinen optimismi. Prospera-tutkimuslaitos on Danske Bankin toimeksiannosta kysynyt 4 153 pohjoismaalaiselta heidän näkemystään yksityistaloutensa tilasta, ja 73 prosenttia kaikista vastaajista arvioi taloutensa olevan hyvässä kunnossa. Suomi poikkeaa kuitenkin joukosta. Täällä omaa taloustilannettaan pitää hyvänä vain 56 prosenttia vastaajista. Suomessa myös pienin osa vastaajista uskoo taloutensa kohentuvan vuoden kuluessa.

Danske Bankin pääekonomisti Pasi Kuoppamäen mukaan pohjoismaissa saadaan juuri nyt nauttia palkkojen noususta, ennätyksellisen alhaisista koroista ja työllisyyden parantumisesta.

"Työllisyys on parantunut ja reaalipalkat nousevat voimakkaasti pohjoismaissa. Yksityistalouksien tila on parantunut yleisesti, ja monet kotitaloudet ovat viime aikojen noususuhdanteen aikana säästäneet parantaakseen taloustilannettaan", Kuoppamäki selittää.

"Suomi on kuitenkin joutunut kärsimään kaikkia neljää maata yhtä aikaa koskettaneen globaalin kriisin lisäksi Nokian ja paperiteollisuuden suurista ongelmista sekä Venäjän kriisistä. Suomella on siis haasteita, joiden vuoksi täällä ei ole nähty finanssikriisin jälkeen samanlaista noususuhdannetta kuin muissa pohjoismaissa", Kuoppamäki toteaa.

Vahva talous ja korkea elintaso

Pohjoismaiden kansantaloudet ja niiden seuraavan vuoden näkymät heijastavat yksityistalouksien kehitystä. Kyselytutkimuksessa tanskalaiset, ruotsalaiset ja norjalaiset pitivät maidensa talouden tilaa tällä hetkellä pääosin hyvänä. Yhteensä 53 prosenttia kaikkien neljän maan vastaajista oli sitä mieltä, että heidän maansa taloudella menee hyvin. Suomessa osuus oli kuitenkin vain 12 prosenttia.

"Tanskan, Ruotsin ja Norjan taloudet ovat yleensä ottaen vahvoja. Ne kuuluvat niiden harvojen maailman maiden joukkoon, joilla on yhä kaikkein korkein luottoluokitus. Niiden maksutaseiden ylijäämät ovat suuria, talous kasvaa ja työllisyys paranee. Lisäksi niissä on korkea elintaso. Se näkyy myös kyselyn vastauksista", Kuoppamäki kertoo.

"Suomella on kuitenkin suuria ongelmia, jotka on ratkaistava. Siinä onkin jo päästy

Valitsisitko mieluummin nykyistä vahvemman oman talouden vai enemmän vapaa-aikaa?

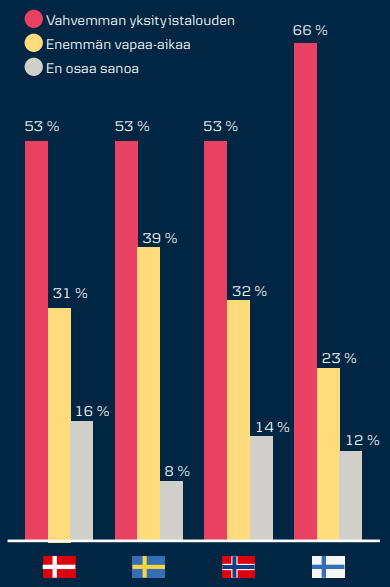

Lähde: Prosperan Danske Bankin toimeksiannosta lokakuussa 2016 toteuttama kyselytutkimus, johon osallistui 4 153 pohjoismaalaista, vähintään 1 000 jokaisesta neljästä maasta. Pyöristysten vuoksi kaikkien prosenttilukujen summa ei välttämättä ole sata.

hyvään alkuun."

Suomalaiset uskovat pohjoismaalaisista vahvimmin, että maan kansantalous on vuoden päästä paremmassa kunnossa kuin tällä hetkellä – mutta lähtökohta on tietysti paljon muita huonompi.

Ennemmin rahaa kuin vapaa-aikaa

Tutkimuksessa kysyimme myös, valitsisivatko vastaajat mieluummin nykyistä enemmän vapaa-aikaa vai vahvemman yksityistalouden. Suomalaisissa on eniten niitä, jotka haluavat nykyistä vahvemman talouden, kun taas Ruotsissa enemmän vapaa-aikaa haluavien osuus on suurin. Kaikissa maissa suurin osa haluaa mieluummin nykyistä vahvemman talouden kuin entistä enemmän vapaa-aikaa. ●

ÖLJY VOI KALLISTUA VUONNA 2017 – MUTTA TRUMP VAANII KULISSEISSA

Danske Bankin seniorianalyytikko Antti Seppänen arvioi öljyn hinnan tulevaa suuntaa. Yhdysvallat on merkittävä muuttuja yhtälössä.

TEKSTI METTE KRONHOLM FRÆNDE

Vuoden 2016 alussa öljyn hinta laski voimakkaasti. Rahoitusmarkkinoilla oltiin huolissaan maailmantalouden tilasta ja Kiinan kasvusta koettiin suurta epävarmuutta. Samaan aikaan öljy-yhtiöt käänsivät hanat auki ja tuottivat öljyä täydellä teholla. Öljymarkkinoilla koettiin melkoinen myllerrys.

Tilanteen rauhoituttua öljyn tynnyrihinta vakiintui 40–50 dollariin. Danske Bankin seniorianalyytikko Antti Seppänen odottaa hinnan olevan vuoden 2017 lopussa nykyistä korkeampi. Hänen arvionsa mukaan maailmantalouden tilan kohentuminen ja Kiinan kasvuun liittyvien huolten väheneminen tukevat öljyn hinnan nousua ensi vuonna.

Hintakehitykseen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta, joka johtuu suurelta osin Yhdysvaltojen seuraavasta presidentistä, Donald Trumpista. Seuraavassa Seppänen esittelee merkittävimpiä öljyn hinnan kehittymiseen vuonna 2017 vaikuttavia tekijöitä. Ne kaikki liittyvät Yhdysvaltoihin.

ÖLJYN HINTA YLÖS: Yhdysvaltojen talouskasvu

"Jos Trump onnistuu toden teolla vauhdittamaan maan talouskasvua julkisten investointien kautta, öljyn kotimainen kulutus kasvaa. Yhdysvallat on maailman suurin öljyn kuluttaja, ja jos maan talouden tila paranee, kuluttajat ostavat entistä suurempia autoja ja ajavat niillä paljon. Se vaikuttaisi myönteisesti öljyn hintaan", Seppänen arvioi.

ÖLJYN HINTA YLÖS: Iranin-vastaiset pakotteet

"Vaalikamppailun aikana Donald Trump uhkasi repiä Iranin kanssa solmitun ydinsopimuksen kappaleiksi ja asettaa maalle uusia pakotteita. Jos näin tapahtuu, Iranin öljyntuotanto kärsii. Pelkät Trumpin vihjailut Iranin-vastaisista pakotteista voivat nostaa öljyn hintaa, ja jos hän toteuttaa ne, hinta voi nousta pitkän aikaa. Pitkällä aikavälillä se laskee jälleen, sillä yhdysvaltalaiset öljyntuottajat lisäisivät vastaavasti tuotantoaan, mikä kompensoisi Iranin öljyn poistumista markkinoilta."

ÖLJYN HINTA ALAS: Protektionismi

"Jos Donald Trumpin ajama protektionismi vahvistuu ja kaupan esteitä lisätään, Yhdysvaltojen ja muun maailman talouskasvu voi kärsiä. Silloin öljyn käyttö tavaroiden kuljettamiseen ympäri maailmaa vähenee, mikä vaikuttaa öljyn kulutukseen."

ÖLJYN HINTA ALAS: Dollari kallistuu

"Myös Yhdysvaltojen keskuspankki, Fed, voi vaikuttaa öljyn hintaan ensi vuonna. Jos se päättää nostaa korkoa nopeammin kuin se on tähän asti vihjaillut, dollari vahvistuu. Dollarin vahvistuminen merkitsisi öljyn kuluttamisen kallistumista Yhdysvaltojen ulkopuolella, sillä öljykauppa käydään dollareissa. Tällöin öljyn kulutus vähenisi muualla maailmassa ja hinta laskisi."

ÖLJYN 5 VUODEN HINTAKEHITYS

Brent-öljyn tynnyrihinta dollareissa. Viime vuosien matalat öljyn hinnat johtuvat muun muassa Yhdysvaltojen liuskeöljytuotannon kasvusta.

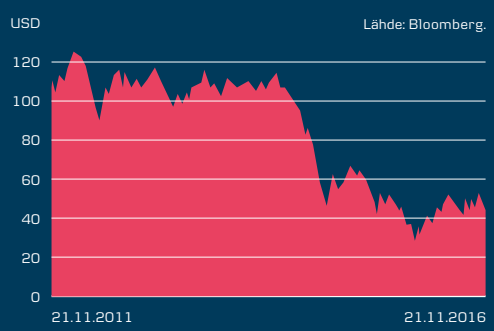

”Robotteja tehtaisiinsa hankkivat yritykset pystyvät kilpailemaan Kiinan kaltaisten Aasian maiden kanssa.”

Walther Price, salkunhoitaja Allianz Global Investorsilla, joka toimii Danske Investin rahastojen teknologiaosakkeiden neuvonantajana

TRUMP SAATTAA JOUDUTTAA ROBOTTIEN ESIINMARSSIA

Donald Trumpin ennustettu talouspolitiikka voi vahvistaa robotti- ja automaatioteollisuutta. TEKSTI SØREN RATHLOU TOP

Kun Donald Trump valittiin Yhdysvaltain seuraavaksi presidentiksi, Walther Price alkoi arvioida uudelleen osakeomistuksiaan maan talouspolitiikkaan tehtävien muutosten vuoksi. Walther Price on salkunhoitaja Allianz Global Investorsilla, joka toimii Danske Investin rahastojen teknologiaosakkeiden neuvonantajana Price on vuosikausia seurannut teknologia-alaa San Fransiscon -toimistostaan, ja hän uskoo etenkin robotti- ja automaatioteollisuuden kasvun voivan kiihtyä Trumpin voiton ansiosta huomattavasti vuonna 2017.

”Vaalikamppailun aikana Trump toisti usein aikovansa tuoda tuotantolaitokset takaisin Yhdysvaltoihin. Yrityksille se on arvioni mukaan kuitenkin suhteellisen vähäinen kannustin siirtää tuotanto takaisin Yhdysvaltoihin, jos ulkomailla tuotettuja tuotteita pelkästään verotetaan maahantuonnin yhteydessä entistä kovemmin”, Price toteaa.

”Jotta Trumpin tavoite toteutuisi, yritysten toiminnan on oltava taloudellisesti järkevää ja on oltava varmuus tuotannon pysymisestä kilpailukykyisenä Yhdysvalloissa. Robotteja tehtaisiinsa hankkivat yritykset pystyvät kilpailemaan Kiinan kaltaisten Aasian maiden kanssa”, hän huomauttaa.

Yhdysvaltojen hallitsema ala

Globaali teknologia-ala on vahvasti yhdysvaltalaisyritysten käsissä. MSCI World Information Technology -indeksi koostuu tällä hetkellä 156 yrityksestä 23 kehittyneestä maasta, mutta yhdysvaltalaiset yritykset muodostavat lähes 86 prosenttia indeksin arvosta. Vaikka nämä teknologiayhtiöt ovat monikansallisia ja toimivat kaikkialla maailmassa, huomattavat muutokset Yhdysvaltojen kauppapolitiikassa voivat vaikuttaa niiden toimintaan paljonkin.

”Donald Trump haluaa vahvistaa Yhdysvaltojen taloutta ja yritysten kilpailukykyä muun muassa laskemalla yritysverotusta huomattavasti. Jos hän onnistuu parantamaan maan taloutta, se hyödyttää teknologia-alaa”, Walther Price arvioi.

Price korostaa kuitenkin, että Trumpin presidenttikauden pitkän aikavälin vaikutukset ovat hyvin epävarmoja. Lisäksi Trumpin ennakoimattomuus voi heiluttaa markkinoita niin lähiaikoina kuin myöhemminkin.

Esimerkiksi hänen protektionistinen politiikkansa voi aiheuttaa ongelmia maan vientiyrityksille myös teknologia-alalla, jos Kiina tai muut maat ryhtyvät vastatoimiin. ●

POHJOLAN SUOSIKKI HÄVISI

Jos Yhdysvaltojen presidentinvaalit olisi pidetty pohjoismaissa, seuraavan presidentin nimi olisi Donald Trumpin sijaan ollut Hillary Clinton. Yhdysvaltalaiset mielipidemittaukset näyttivät ennen vaaleja Clintonin olevan johdossa, mutta nyt tiedetään, että ne olivat täysin väärässä. Pohjoismaissa Clintonilla oli kuitenkin ennen vaaleja huomattavan suuren enemmistön tuki. Se ilmenee Prospera-tutkimuslaitoksen kyselytutkimuksesta, jonka se toteutti Danske Bankin toimeksiannosta ennen Yhdysvaltojen vaaleja. Kyselyyn osallistui 4 153 henkilöä Suomesta, Tanskasta, Ruotsista ja Norjasta.

Kumpaa ehdokasta äänestäisit Yhdysvaltojen presidentinvaaleissa?

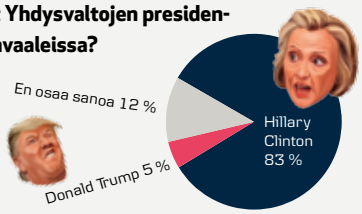

Kumman ehdokkaan uskot vaikuttavan myönteisemmin maailmantalouteen?

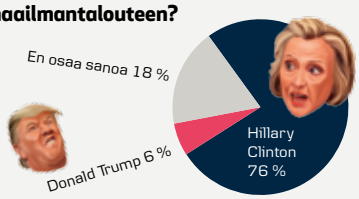

Kumman haluaisit mieluummin hoitavan sijoituksiasi, Donald Trumpin vai Hillary Clintonin?

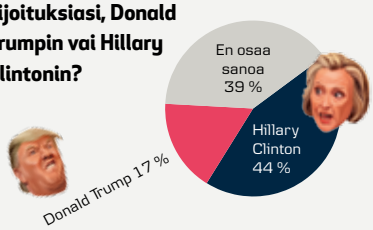

	Lapsiluku naista kohden	Ensisynnyttäjien keski-ikä
Suomi	1,71	28,6 v.
Norja	1,75	29,0 v.
Tanska	1,69	29,2 v.
Ruotsi	1,88	29,2 v.

Lähde: Eurostat, tiedot vuodelta 2014.

Solmittuja avioliittoja 1 000 asukasta kohden

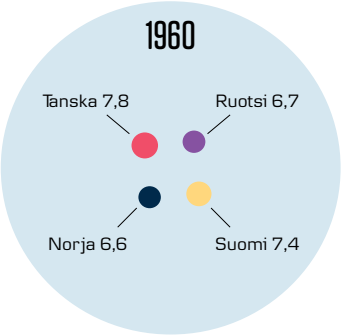

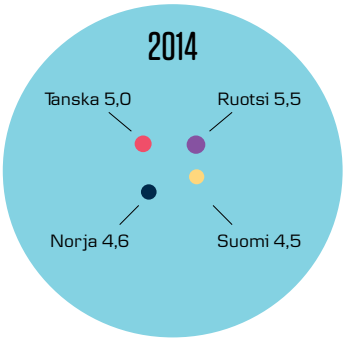

Lähde: Eurostat.

POHJOLAN VÄESTÖTRENDIT

Suomalaiset hankkivat lapsensa nuorimpana, ruotsalaisten odotettu elinikä on pisin, Norjassa on vähiten avioeroja ja tanskalaisilla on vähiten lapsia...

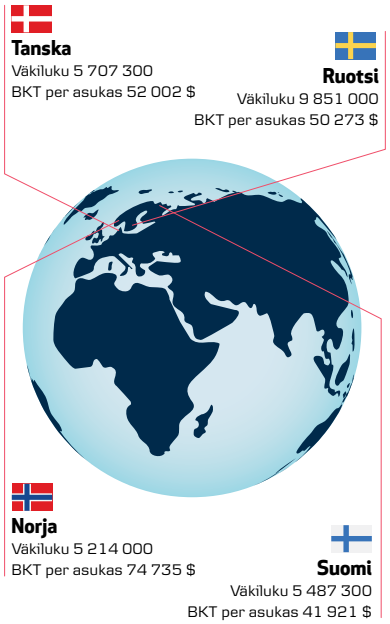

Lähteet: välilukutiedot - Eurostat, 1. tammikuuta 2016, BKT per asukas - Maailmanpankki, 2015.

Avioeroja 1 000 asukasta kohden

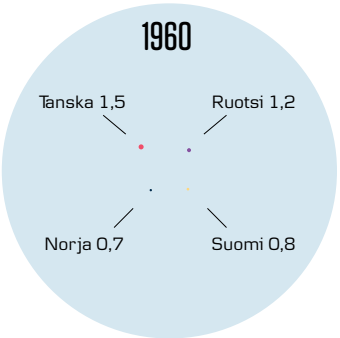

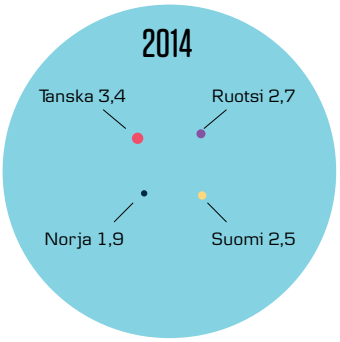

Lähde: Eurostat.

Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä

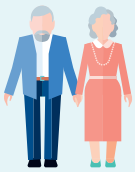

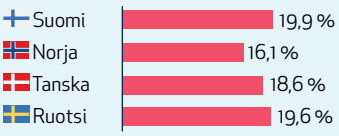

Lähde: Eurostat, tiedot vuodelta 2015.

Odotettu elinikä syntymähetkellä (vuotta)

Lähde: Eurostat, tiedot vuodelta 2014.

Q&A

KIINNOSTAVA OMAISUUSLAJI MATALIEN KORKOJEN AIKANA

Kehittyvien markkinoiden obligaatiot voivat tarjota mahdollisuuden lisätuottoon suhteessa Saksan, Yhdysvaltojen ja Suomen kaltaisten, varmoina pidettyjen kehittyneiden maiden valtionobligaatioihin, mutta niihin liittyy myös erityisriskejä, jotka on hyvä pitää mielessä.

Mitä kehittyvien markkinoiden obligaatiot ovat?

Nimitystä käytetään yleisesti muun muassa Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehittyvillä markkinoilla liikkeeseen lasketuista obligaatioista. Kehittyvien markkinoiden obligaatioihin sijoittamalla on mukana rahoittamassa valtioiden ja yritysten velkaa, josta saa vastineeksi korkotuloja. Obligaatiot voidaan laskea liikkeeseen joko kovassa valuutassa, kuten dollareissa tai euroissa, tai paikallisessa valuutassa.

Miksi kehittyvien markkinoiden obligaatiot ovat kiinnostavia?

Kehittyneiden markkinoiden valtionobligaatioiden korot ovat olleet viime vuosina matalia tai negatiivisia. Se on lisännyt sijoittajien kiinnostusta muihin sijoituskohteisiin, joilta voidaan odottaa korkeampaa tuottoa. Vaikka kehittyvillä talouksilla on yleisesti ottaen OECD-maita vähemmän velkaa suhteessa BKT:hen ja paremmat kasvunäkymät, kovassa valuutassa liikkeeseen lasketut kehittyvien markkinoiden obligaatiot ovat viime vuosina tarjonneet tavallisesti yli kolmen prosenttiyksikön lisäkoron Yhdysvaltojen valtionobligaatioihin verrattuna. Lisäksi obligaatiot voivat auttaa salkun riskien hajauttamisessa ja parantaa sen riskikorjattua tuotto-oletusta.

Mitä riskejä obligaatioihin liittyy?

Kehittyvien markkinoiden obligaatioiden korkea tuotto-oletus tarkoittaa myös korkeaa riskiä. Se voi vaihdella maasta ja obligaatiosta toiseen. Jotkin kehittyvät taloudet kärsivät poliittisesta ennakoimattomuudesta, toiset taas saattavat esimerkiksi olla riippuvaisia raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnoista. Korkea riski näkyy kehittyvien markkinoiden obligaatioiden tuoton vaihtelussa, joka on suurempi kuin esimerkiksi Yhdysvaltojen valtionobligaatioilla.

Mitä eroa on paikallisessa ja kovassa valuutassa liikkeeseen lasketuilla obligaatioilla?

Sijoittajan näkökulmasta sillä on paljon merkitystä, missä valuutassa kehittyvien markkinoiden obligaatiot on laskettu liikkeeseen.

Kovassa valuutassa liikkeeseen laskettujen obligaatioiden valuuttariski on rajallinen ja ennakoitavissa, sillä maksu tapahtuu euron ja dollarin kaltaisissa kovissa valuutoissa, jotka on lisäksi suhteellisen helppo ja halpa suojata esimerkiksi Ruotsin, Norjan tai Tanskan kruunuihin nähden. Sijoittaja ottaa kuitenkin luottoriskin, sillä liikkeeseenlaskija saattaa laiminlyödä juoksevien korkojen maksun tai ei ehkä voikaan lunastaa obligaatioitaan juoksuajan päättyessä. Siksi sijoittajan on tärkeä hajauttaa riskinsä useisiin eri maihin.

Bent Lystbæk on Danske Bankin osastonjohtaja ja Danske Investin kovassa valuutassa liikkeeseen laskettuihin kehittyvien markkinoiden obligaatioihin keskittyvien rahastojen salkunhoitaja. Hän on seurannut obligaatiomarkkinoita jo 30 vuotta.

Paikallisessa valuutassa liikkeeseen laskettujen obligaatioiden yhteydessä ei voida puhua luottoriskistä, sillä maa, jolla on oma valuutta, voi periaatteessa aina maksaa omassa valuutassaan olevan velkansa painamalla lisää rahaa. Sijoittaja ottaa kuitenkin merkittävän valuuttariskin, sillä paikallisen valuutan kurssilasku voi syödä eurooppalaisten sijoittajien tuoton ja aiheuttaa pahimmillaan suuria tappioita. Riskien hajauttaminen on jälleen ratkaisevan tärkeää.

Ammattisijoittajien salkuissa on usein molempia obligaatiolajeja. Kehittyvien markkinoiden obligaatioiden pitäisi aina olla vain pieni osa hyvin hajautettua salkkua.

Miksi kehittyvien markkinoiden obligaatiot kärsivät Donald Trumpin vaalivoitosta?

Yhdysvaltojen korot ja dollarin kurssi ovat nousseet vaalien jälkeen, sillä markkinat odottavat Trumpin vauhdittavan kasvua ja inflaatiota. Se on huono uutinen kehittyville markkinoille. Monissa kehittyvissä maissa suuri osa valtionvelasta on sidottu dollariin. Koron noustessa Yhdysvalloissa uuden dollarivelan ottaminen ja vanhan uudelleenrahoittaminen kallistuu, ja dollarin vahvistuminen lisää velkataakkaa paikallisessa valuutassa laskettuna.

Trumpin kansainväliseen kauppaan liittyvät aikeet ovat pääpiirteissään sijoittajien tiedossa. Vaalikamppailun aikana hän puhui kauppasopimusten avaamisesta sekä kaupan esteiden lisäämisestä yhdysvaltalaisyritysten suojelemiseksi kotimarkkinoilla ja työpaikkojen pitämiseksi Yhdysvalloissa Meksikon ja Kiinan kaltaisten kehittyvien talouksien sijaan.

Sivulla 38 kerrotaan lisää sijoittajien mahdollisuuksista matalien korkojen aikana.

Danske Bank Oyj

”Finanssiasioissa olen kaukana boheemista taiteilijasta. Otin jo nuorena huomioon sen, että tanssijan ammatissa palkkatyöstä jäädään eläkkeelle aikaisin. Olin 26 vuotta tanssijana Suomen Kansallisbaletissa, mutta sieltä eläkkeelle jäätyäni olen jatkanut uraani tanssijana, koreografina ja hyvinvointivalmentajana. Raha-asioiden pitää olla helppo ja sujuva kokonaisuus, ja siksi siirsin kaikki saman katon alla Danske Bankiin. Luottamus omaan pankkiin on todella tärkeä asia, samoin se, että yhteyshenkilönä on aina sama ihminen, joka tuntee minut ja tilanteeni. Tällä hetkellä katselen uusia mahdollisuuksia, jotka toteutuessaan muuttaisivat urani kokonaan. Se, miten raha-asiani on hoidettu, antaa minulle uskallusta siirtyä urallani seuraavaan vaiheeseen.”

Minna Tervamäki
Tanssija, koreografi ja hyvinvointivalmentaja

Varallisuus on usein hiomatonta, ja siksi täynnä mahdollisuuksia.

Private Banking 360° -palvelumme jalostaa varallisuutenne mahdollisuudet esiin. Saatte varallisuussuunnitelman, jonka avulla teidän ja perheenne taloutta voidaan kehittää kokonaisvaltaisesti – huomioiden sijoitukset, kiinteän omaisuuden, verotuksen ja riskienhallinnan.

Henkilökohtainen yksityispankkiirinne ja erikoisasiantuntijamme huolehtivat varallisuutenne hoidon nostamisesta uudelle tasolle. Tervetuloa keskustelemaan.

Tutustukaa tarkemmin danskebank.fi/privatebanking tai soittakaa 0100 4100 (pvm/mpm).

PWM The Banker GLOBAL PRIVATE BANKING AWARDS 2016
BEST PRIVATE BANK IN FINLAND

Kansainvälinen Professional Wealth Management (PWM) ja The Banker -lehti ovat valinneet Danske Bank Private Bankingin vuoden 2016 parhaaksi yksityispankiksi Suomessa.

Danske Bank
Private Banking

danskebank.fi/privatebanking

VAIHTELEVAT NÄKYMÄT POHJOISMAISILLA OMAKOTIMARKKINOILLA

Vaikka kaikki pohjoismaiset asunnonomistajat ovat saaneet nauttia matalista koroista, omakotitalojen hinnoissa eri maiden välillä on ollut suuria eroja – ja näin on myös jatkossa.

TEKSTI JØRGEN RASMUSSEN

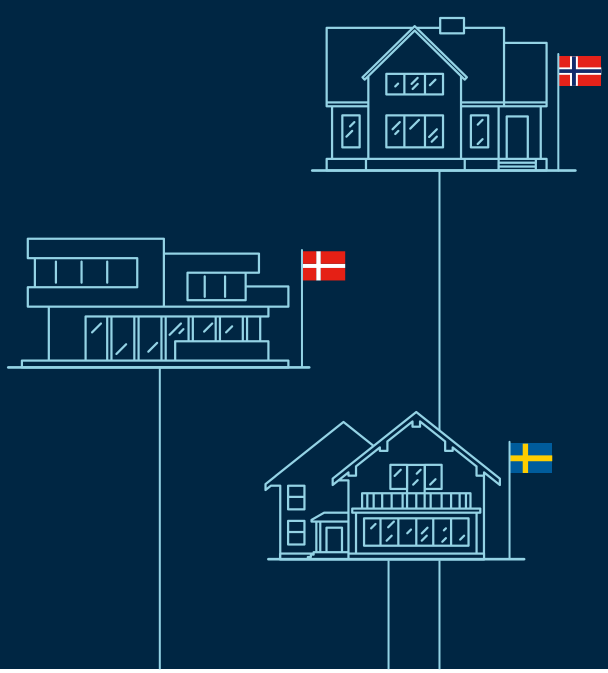

TANSKA: TILAA LISÄNOUSULLE

Vaikka omakotitalojen hinnat ovat nousseet rivakasti parin viime vuoden aikana, vuoteen 2005 verrattuna nousu on maltillista. Yhdessä matalana pysyvien korkojen kanssa se tarkoittaa, että omistusasunnossa asuminen on Tanskassa nyt huomattavasti halvempaa kuin juuri ennen asuntokuplan puhkeamista vuosina 2007–2008. Danske Bankin pääekonomisti Pasi Kuoppamäen mukaan tämä merkitsee sitä, että hintojen nousu on mahdollista.

RUOTSI: EDESSÄ PEHMEÄ LASKU

Vahvojen asuntomarkkinoiden aika on jatkunut Ruotsissa jo vuosikausia, mikä on nostanut hinnat pilviin. Tällä hetkellä markkinat ovat 20–40 prosenttia korkeammalla kuin niiden talouden perusteella pitäisi olla. Pasi Kuoppamäen mukaan selityksenä ovat uudisrakentamisen matala taso ja ruotsalaisten kotitalouksien erinomainen taloudellinen tilanne. Nousu tuskin jatkuu ikuisesti, ja Kuoppamäki ennustaakin omakotitalojen hintojen laskevan ensi vuonna. Hän korostaa kuitenkin, että paisuneet asuntomarkkinat palaavat melko todennäköisesti normaalimmalle tasolle pehmeän laskun saattelemina, vaikka myös kovan laskun riski on yhä olemassa.

NORJA: TULIKUUMAT OMAKOTIMARKKINAT

Asuntomarkkinoiden tahti kiihtyi toden teolla kesän aikana. Esimerkiksi elokuussa hinnat olivat 9,1 prosenttia korkeammat kuin vuotta aiemmin. Oslossa nousu oli hurjat 16,3 prosenttia. Euforinen tunnelma johtuu Pasi Kuoppamäen mukaan väestönkasvusta, hyvistä luotonsaantimahdollisuuksista ja uudisrakentamisen matalasta tasosta. Hintojen nousu on saanut rahoitusasioista vastaavan viranomaisen huolestumaan, ja nyt maassa onkin rajoitettu asunnon ostajien lainamahdollisuuksia. Matalien korkojen ja matalan työttömyysasteen vuoksi Kuoppamäki ennustaa omakotitalojen hintojen nousevan yhä, vaikka vilkastunut uudisrakentaminen vakauttaakin osaltaan markkinoita.

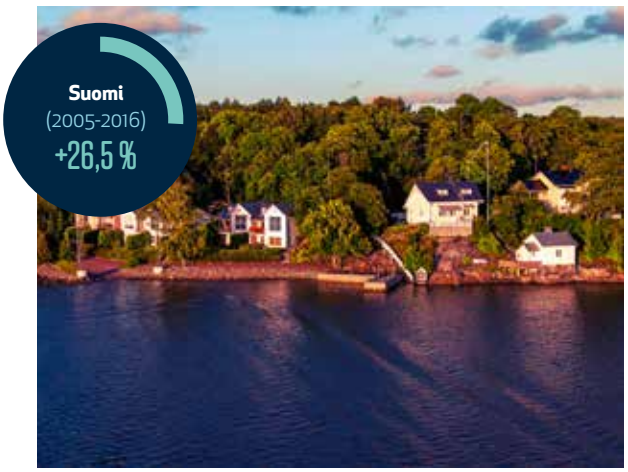

SUOMI: HIENOISTA NOUSUA OMAKOTITALOJEN HINNOISSA

Suomessa omakotitalojen hinnat ovat nousseet pohjoismaista vähiten. Täällä inflaatiokorjattu nousu on vain kolme prosenttia vuoden 2005 jälkeen koko maan osalta. Luku kätkee kuitenkin sen, että omakotitalojen hinnat ovat nousseet pääkaupunkiseudulla ja muissa kasvukeskuksissa huomattavasti enemmän kuin koko maassa. Pohjolan korkein työttömyysaste ja heikentynyt kansantalous ovat Pasi Kuoppamäen mielestä pääasiallisia syitä asuntomarkkinoiden heikkouteen. On kuitenkin nähtävissä merkkejä siitä, että asuntomarkkinat ovat piristymässä talouden yleisen kehityksen ansiosta. Sen osoittaa muun muassa vuoden aikana laskenut työttömyysaste.

DANSKE BANKIN OMAKOTITALOJEN HINTAENNUSTE

	2016	2017
Tanska	3,4 %	3,4 %
Ruotsi	4,0 %	**–5,0 %**
Norja	7,5 %	5,0 %
Suomi	1,0 %	1,0 %

Lähde: Danske Bank Nordic Outlook, syyskuu 2016. Todellinen hintakehitys voi poiketa merkittävästi ennusteistamme, ja maiden sisällä hintakehitys voi vaihdella paljon eri kaupunkien ja alueiden välillä.

OMAKOTITALOJEN HINTOJEN NOUSU VUODESTA 2005

Norjassa omakotitalojen hinnat ovat nousseet eniten, 96 prosenttia, kun taas Suomen 26,5 prosentin nousu on pohjoismaiden pienin. Suomi on jo pitkään kamppaillut 9–10 prosentissa pysyttelevän työttömyysasteen kanssa. Finanssikriisistä kärsivät eniten Tanskan omakotitalojen hinnat. Kaikissa pohjoismaissa omakotitalojen hinnat ovat nousseet pääkaupungissa enemmän kuin koko maassa.

Omakotitalojen hintojen nousu (2005–2016)

	INFLAATIOKORJAAMATON		INFLAATIOKORJATTU	
	Koko maa	Pääkaupunki	Koko maa	Pääkaupunki
Norja	96,0 %	105,3 %	68,8 %	78,1 %
Ruotsi	92,6 %	117,5 %	75,1 %	100,0 %
Tanska	32,5 %	59,1 %	12,2 %	38,8 %
Suomi	26,5 %	40,5 %	3,0 %	17,0 %

Omakotitalojen hintakehitys – inflaatiokorjaamaton (2005–2016)

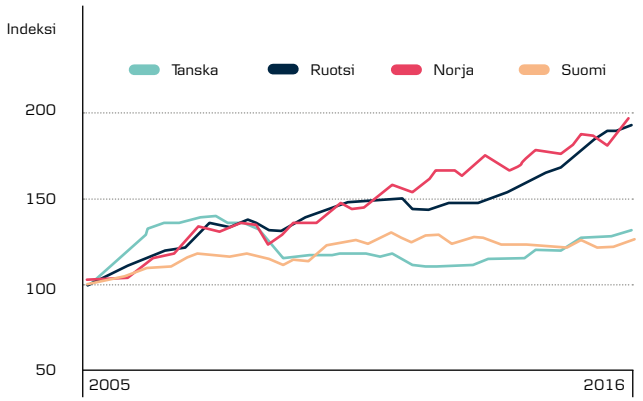

Lähde: Indeksoidut tiedot yhden perheen omakotitalojen hintakehityksestä on kerätty vuoden 2005 ensimmäisen neljänneksen ja vuoden 2016 toisen neljänneksen väliseltä ajalta. Tiedot ovat peräisin jokaisen maan tilastokeskuksesta. Ruotsin luvut kattavat sekä yhden perheen omakotitalot että paritalot. Inflaatiokorjaus on tehty Eurostatin yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin pohjalta.

TINE CHOI
tuli Danske Bankin päästrategiksi marraskuun alussa. Hän vastaa pankin rahoitusmarkkinanäkemyksen muodostamisesta ja välittämisestä pohjoismaissa.

INVESTOR VIEW 20 TRENDIT 17

Missä piilevät sijoittajan suurimmat mahdollisuudet ensi vuonna? Miten talous kehittyy pankkimme mielestä yleisesti? Mitkä ovat mahdollisia sudenkuoppia? Danske Bankin uusi päästrategi Tine Choi kertoo ensi vuoteen kohdistuvista odotuksistamme.

MAHDOLLISUUKSIA & RISKEJÄ sijoitusvuonna 2017

TEKSTI LOUISE JEBSEN KUVA JEPPE CARLSEN

▲ Tine Choin mielestä vuoteen 2017 liittyy poliittisia riskejä, kuten Ranskan presidentinvaalit ja epävarmuus Trumpin politiikasta Yhdysvalloissa.

Millaista makrotaloudellista kehitystä odotat vuonna 2017?

Odotamme maltillisen noususuhdanteen jatkuvan maailmassa muutaman viime vuoden tapaan. Alueellisesti katsottuna Yhdysvaltojen talous on kasvun veturi. Euroopassakin lievä nousu jatkuu etenkin hyvin elvyttävän rahapolitiikan tukemana.

Kehittyvillä markkinoilla on tänä vuonna nähty merkkejä kasvun kiihtymisestä, ja odotamme nousun jatkuvan. Varsinkin Kiinan talouden vakautuminen tuo kasvuun potkua. Kiinan hallitus on onnistunut vakauttamaan kasvua toimenpiteillään, eritoten varsinkin rahapolitiikan höllentämisellä ja kohdennetuilla finanssipoliittisilla helpotuksilla. Oletamme Kiinan saavuttavan 6,5 prosentin kasvutavoitteensa vuonna 2017.

Kaikkiaan odotamme vuodelta kautta maailman maltillista kasvua, emme mitään suurta kasvupyrähdystä.

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia riskejä rahoitusmarkkinoilla vuonna 2017?

Riskejä on erilaisia, ja ne liittyvät yleisesti jollakin tavalla Donald Trumpin tulevaan presidenttikauteen. Yksi riski on se, että hän saattaa aloittaa kauppasodan nostamalla tuontitulleja ja irtautumalla esimerkiksi kansainvälisistä vapaakauppasopimuksista. Laskun maksavat yritykset, joiden tuotannossa tarvitsemat tuontiosat kallistuvat, ja viime kädessä kuluttajatuotteiden hinnat yksinkertaisesti nousevat. Tämä vaikuttaisi negatiivisesti maailmantalouteen.

Yksi uhkakuva on siis ilmiselvästi se, että Trump alkaa toteuttaa retoriikkaa, jota hän on vaalitaistossa käyttänyt kaupasta puhuessaan. Se saisi markkinat hermoilemaan, ja epävarmuus koskisi etenkin sellaisia kehittyviä talouksia kuten Meksikoa ja Kiinaa, joiden kimppuun Trump on sanallisesti käynyt kiivaimmin.

Vuoden mittaan myös euroalueella käydään monet vaalit. Varsinkin Ranskaan kohdistuu suurta mielenkiintoa, sillä Marine Le Penistä voi tulla maan seuraava presidentti. Sekin voi huolestuttaa markkinoita, ja jos Le Pen voittaa, Euroopassa voi levitä pelko populististen valtionpäämiesten aallosta ottaen huomioon myös populisti Trumpin valinnan Yhdysvalloissa. Seurauksena voi olla pelkoa EU-kansanäänestysten järjestämisestä muissakin maissa Ison-Britannian tapaan, ja pahimmillaan Euroopan unioni saattaa hajota.

Yksi riski on se, että Trumpin politiikka saisi Yhdysvaltojen talouden ylikuumenemaan siten, että kasvun kiihtyessä inflaatio kiihtyy vielä enemmän. Tällöin Yhdysvaltain keskuspankki Fed joutuisi kenties painamaan päättäväisesti jarrua nostamalla korkoja enemmän kuin muuten olisi tarkoitus. Osakemarkkinoille korkojen nousu ei periaatteessa ole suuri ongelma, jos se

johtuu kasvun lisääntymisestä. Ongelma siitä tulee, jos syynä on inflaation karkaaminen käsistä.

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia mahdollisuuksia rahoitusmarkkinoilla vuonna 2017?

Trump on puhunut finanssipolitiikan kädenojennuksista, kuten veronkevennyksistä, verotuksen vuoksi tai muista syistä ulkomaille siirrettyjen pääomien kotiuttamisesta yrityksiin ja infrastruktuuri-investoinneista. Olisi ilman muuta myönteistä, jos hän toteuttaisi tällaisia helpotuksia ja ne edistäisivät kasvua inflaation pysyessä alhaisena. Se ruokkisi oivallisesti noususuhdannetta, ja rahoitusmarkkinoilla olisi syytä juhlaan. Se olisi ehdottomasti parasta, mitä voisi tapahtua.

Miten odotat eri omaisuuslajien kehittyvän vuonna 2017?

Osakkeet: Osakemarkkinat menevät aina sinne, mistä on saatavana eniten lisäarvoa. Vaikka Fedin odotetaan tiukentavan otettaan nostamalla korkoja vuoden mittaan, Yhdysvaltojen rahapolitiikka pysyy elvyttävänä. Yleisesti maailman rahapolitiikka suosii riskialttiita omaisuuslajeja, kuten osakkeita.

Myös vakaana ja varmana jatkuva noususuhdanne tukee yritysten voittokehitystä tulevana vuonna. Jos Yhdysvaltain talous piristyy ehkä osin veronkevennysten vauhdittamana, osakekurssit voivat nousta.

”Sijoittajan kannalta kiinnostavin kohde ovat Yhdysvaltojen osakemarkkinat Trumpin virkakaudella, koska odotettavissa on finanssipoliittisia helpotuksia.”

Tine Choi, Danske Bankin päästrategi

Trumpin mainostamaan pääomien kotiuttamiseen viitaten historiassa on kaksi kertaa aiemmin annettu suuryrityksille helpotuksia pääomien siirtämiseksi takaisin kotimaahan. Seurauksena on ollut suurisuuntaisia osakkeiden takaisinosto-ohjelmia, jollaiset vaikuttavat osakemarkkinoihin myönteisesti. Myös Trumpin puheet yritysten veronkevennyksistä parantaisivat toteutuessaan yritysten tuottoa ja katetta.

Yleisesti osakkeiden arvostus pysyy järkevällä tasolla, sillä kohtuullinen kasvu tukee ansaintanäkymiä. Kasvu ja kysyntä ovat aina hyvä asia yritysten ansaintamahdollisuuksille ja sitä kautta osakekursseille.

Obligaatiot: Odotamme korkojen nousevan vuonna 2017, ja koronnostot laskevat obligaatioiden kursseja ja obligaatiosijoittajien tuottoa. Ensi vuonnakaan kehittyneiden talouksien valtionobligaatiot eivät siis ole tuotoltaan kovin houkuttelevia. Niitä on kuitenkin hyvä pitää sijoitussalkussa, sillä ne tarjoavat jonkin verran suojaa osakemarkkinoiden mahdollisilta suurilta heilahteluilta.

Pidämme kehittyvien talouksien valtionobligaatioita mahdollisesti kiinnostavina. Niiden tuotto-odotus on suurempi kuin kehittyneiden talouksien obligaatioissa, mutta myös riskit ovat suuremmat.

Lisäksi Trumpin valinta on nostanut inflaation tärkeämpään rooliin kuin aikoihin. Hänen kaavailemansa verohelpotukset ja suuret infrastruktuuri-investoinnit voivat kiihdyttää inflaatiota, ja se vaikuttaisi perinteisten obligaatioiden kursseihin kielteisesti. Indeksiobligaatiot voivat silloin olla yksi tapa suojata salkkua, ja ne tulevatkin kyseeseen salkkua vakauttavana obligaatioelementtinä.

Yrityslainat: Euroopan keskuspankki EKP:n obligaatioiden osto-ohjelma on pitänyt markkinoita käynnissä mutta painanut samalla korot pohjalukemiin. Odotamme osto-ohjelman jatkuvan koko tulevan vuoden, ja sitä luultavasti laajennetaan tavalla tai toisella. Se pitäisi osaltaan yrityslainojen korkoja alamaissa.

Jos salkkuunsa haluaa korkoa tuottavia omaisuuslajeja, kiinnostavimpia ovat mielestämme korkeakorkoiset eli high yield -yrityslainat.

Miltä sektoreilta odotat vuonna 2017 eniten?

Teollisuudelta ja rahoitusalalta. Kasvun vahvistuminen tukee syklisiä aloja, kuten teollisuutta. Se myös lisää hintojen nou- ▸▸

TINE CHOI

DANSKE BANKIN UUSI PÄÄSTRATEGI

Danske Bank sai marraskuun alussa uudeksi päästrategikseen 43-vuotiaan Tine Choin, joka on taloustieteen kandidaatti ja Itä-Aasian-tutkimuksen maisteri tanskalaisesta Århusin yliopistosta.

Tine on ollut paljon esillä Tanskan tiedotusvälineissä puolentoista viime vuoden ajan aiemmassa tehtävässään Nordean maayhtiön vanhempana strategina. Hän aikoo jatkaa avointa viestintälinjaansa myös uudessa roolissaan Danske Bankissa, jossa hänellä on yleisvastuu pankin rahoitusmarkkinanäkemyksen muodostamisesta ja välittämisestä pohjoismaissa.

Valmistumisensa jälkeen vuonna 2000 hän on työskennellyt rahoitusalalla rahoitusmarkkinoiden analysoinnin parissa. Jyllannin Sønderborgista kotoisin oleva Tine on asunut 10 vuotta Ruotsissa, Malmössä, missä hänen 10- ja 13-vuotiaat lapsensa käyvät koulua. Vapaa-aikanaan hän matkustaa mielellään eri maailmankolkissa.

▸▸ supainetta, mikä hyödyttää etenkin pankkeja ja henkivakuutusalaa.

Mitkä ovat rahoitusmarkkinoiden tärkeimpiä teemoja vuonna 2017?

Trump ja hänen politiikkansa ovat merkittävä teema, ja hänen astuttuaan virkaansa 20. tammikuuta alamme nähdä konkreettisesti, millaista politiikkaa hän aikoo harjoittaa. Toivottavasti osa epävarmuustekijöistä poistuu markkinoilta melko pian sen jälkeen.

Myös Trumpin agendalla olevat finanssipoliittiset helpotukset ovat keskeinen teema. Yhdysvaltojen lisäksi helpotuksia voidaan nähdä myös Euroopassa. Täällä on finanssikriisin jälkeen harjoitettu tiukkaa finanssipolitiikkaa ja jätetty talouden stimulointi EKP:n hölläkätisen rahapolitiikan huoleksi. EU:n komissio on osaltaan tarjonnut finanssipoliittista liennytystä sallimalla julkisen talouden alijäämän kasvattamisen. Sekin puhuu osaltaan finanssipolitiikan höllentämisen puolesta, että vuonna 2017 monissa EU-maissa pidetään vaalit, ja vaalikampanjoissa lupaillaan usein suuria investointeja. Lisäksi on mahdollista, että jos populistit menestyvät Euroopan vaalikentillä, finanssipolitiikka saattaa hyvinkin löystyä entisestään.

Vuoden jälkipuoliskolla saattaa tulla ajankohtaiseksi kysymys siitä, milloin EKP alkaa kaavailla liennyttävän rahapolitiikkansa kiristämistä. Emme usko EKP:n tiukentavan linjaansa ensi vuonna, vaan se saattaa sen sijaan pidentää osto-ohjelmansa kestoa koko vuoden 2017 ajalle. Keskustelua seuraavista askelista kuitenkin syntyy. Onko odotettavissa lisää liennytystä vai kääntyykö suunta? Se voi olla vuoden keskeisiä teemoja. EKP saattaa antaa ensimmäisiä vihjeitä aiheesta ensi syksyn tai talven mittaan sen mukaan, millaista alkuvuoden kehitys on.

Miten odotat Yhdysvaltojen ja Euroopan korkotason kehittyvän vuonna 2017?

Odotamme tällä hetkellä kahta koronnostoa

Kuluneen vuoden suurin yllätys Tine Choille oli rahoitusmarkkinoiden reaktio Trumpin vaalivoittoon. Hän ei osannut odottaa, että sijoittajat ottaisivat tuloksen vastaan niin rauhallisesti.

”Ensi vuonnakaan kehittyneiden talouksien valtionobligaatiot eivät ole tuotoltaan kovin houkuttelevia.”

Tine Choi, Danske Bankin päästrategi

Yhdysvalloissa ensi vuonna. Se olisi liennyttävän ja kasvua tukevan rahapolitiikan mukaista. Euroopassa tuskin tapahtuu mitään ihmeellistä – muuta kuin että EKP saattaa pidentää osto-ohjelmaansa kattamaan koko vuoden. Korot pysyvät siis yhä matalina.

Mitkä ovat kiinnostavia sijoitusmahdollisuuksia varovaiselle ja riskejä kaihtamattomalle sijoittajalle vuonna 2017?

Sijoittajan riskitasossa on kyse korkosijoitusten ja osakkeiden välisestä jakaumasta. Varovaisella sijoittajalla osakkeiden osuus salkussa on pieni ja korkojen suuri, riskejä kaihtamattomalla päinvastoin. Kiinnostavimmat mahdollisuudet ovat molemmilla sijoittajatyypeillä samoja – kyse on vain osakkeiden ja korkosijoitusten suhteesta, joka määrittää riskin suuruuden.

Sijoittajan kannalta kiinnostavin kohde ovat Yhdysvaltojen osakemarkkinat Trumpin virkakaudella, koska odotettavissa on finanssipoliittisia helpotuksia. Trumpista kuitenkin tiedetään tällä hetkellä varmasti vain se, että kaikki on epävarmaa.

Odotamme kasvun keskittyvän ensi vuonna Yhdysvaltoihin ja leviävän sieltä muualle maailmaan. Kaikkialla maailmassa toteutetaan vastakin liennyttävää rahapolitiikkaa, joka tukee osakemarkkinoita ja muita riskialttiita omaisuuslajeja. Yhdysvaltojen osakemarkkinat kehittyvät luultavasti muita markkina-alueita paremmin.

Mitkä olivat kuluneen vuoden suurimpia yllätyksiä rahoitusmarkkinoilla?

Se, että markkinat ottivat Trumpin valinnan Yhdysvaltain presidentiksi niin rauhallisesti. Vaaliyönä Aasiassa ja Euroopassa nähtiin välitön negatiivinen reaktio, ja ennen pörssien avautumista Yhdysvaltojen futuurimarkkinoilla oli merkkejä suuresta pudotuksesta. Pörssit avasivat kuitenkin nousussa, ja Euroopassakin kurssien suunta kääntyi päivän mittaan.

Vaalit olivat todellakin monin tavoin erikoiset. Ehdokkaat olivat tasaväkisiä, ja sijoittajat olivat ilmeisesti vain helpottuneita siitä, että joku ylipäänsä saatiin valittua, ja ajattelivat, että näillä mennään. Trumpin vaaliyönä pitämällä puheellakin oli suuri merkitys. Siinä hän esiintyi huomattavasti pragmaattisempana kuin kampanjassaan, mikä loi uskoa siihen, että Trump on presidenttinä toista maata kuin ehdokkaana. Lisäksi virisi toivo siitä, että hän todella toteuttaa finanssipoliittisia helpotuksia. Markkinat olivat ”ostaneet” tarinan siitä, että hän saa aikaan kasvua tavalla tai toisella.

Myös Ison-Britannian kesäisen EU-kansanäänestyksen yhteydessä oli yllättävää, että kielteinen reaktio meni ohi niin nopeasti. Markkinat ottivat pohjakosketuksen pari päivää äänestyksen jälkeen ja toipuivat pian. Yllätyin toipumisen nopeudesta, mutten reaktion pienuudesta sinänsä, sillä kyseessä oli kuitenkin brittiläinen erityisteema. Maailmantalous ei kaadu siihen, että Iso-Britannia päättää irtautua EU:sta. ●

MUISTA AINA SIJOITTAJAN RISKI

Artikkelissa käsitellään Danske Bankin odotuksia makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden kehityksestä vuonna 2017. Jos kehitys poikkeaa odotuksistamme, se voi vaikuttaa mahdollisten sijoitusten tuottoon negatiivisesti ja aiheuttaa tappioita. Artikkeli on ainoastaan neuvoa-antava, eikä sitä ole tarkoitettu sijoitusneuvonnaksi. Keskustele sijoitusasiantuntijasi kanssa, jos harkitset sijoituspäätöksen tekoa artikkelin perusteella, ja ota selville, sopiiko sijoitus sijoitussuunnitelmaasi.

view
20
TRENDIT
17
home
sweet
home

MILLENNIAALIT ovat väestöryhmä, joka seurasi niin kutsuttua X-sukupolvea. Millenniaaleiksi nimitetään yleisesti vuosina 1981–2000 syntyneitä, ja monilla alueilla millenniaalit ovat kaikkien aikojen koulutetuin ja maailmaa eniten nähnyt sukupolvi.

SUKUPOLVI, JOSTA KAIKKI SIJOITTAJAT tykkää

Millenniaaleja on noin kaksi miljardia. He ovat ensimmäinen sukupolvi, joka on kasvanut siihen, että tietokoneilla, matkapuhelimilla ja etenkin internetyhteyksillä on ollut keskeinen asema sekä vapaa-ajalla että työelämässä. Millenniaalien ostovoima kasvaa kovaa vauhtia. Sijoittajien kannattaakin pitää silmällä niitä tuotteita ja palveluita, joista tämä valtava sukupolvi tykkää.

TEKSTI SØREN RATHLOU TOP KUVITUS SUNE EHLERS

Miten vuonna 2016 löytää helposti ja nopeasti vastauksen kysymykseen niin Euroopassa, Aasiassa kuin Pohjois-Amerikassakin? Aina kannattaa kokeilla Googlea. Joka sekunti tehdään noin 50 000 Google-hakua – ympäri vuorokauden ja vuoden jokaisena päivänä. Hakukoneen tilastoportaali Google Trends kertoo, mitä maailmalla haetaan.

Yhtenä esimerkkinä Google Trendsistä voidaan ottaa haut sanalla ”millennials”. Se on sukupolvinimitys niille, jotka ovat syntyneet noin vuosina 1981–2000. Tämä sukupolvi on näinä vuosina astumassa toden teolla työmarkkinoille, joten se muodostaa miljardien ihmisten kokoisen ostovoimaisten kuluttajien sukupolven. Google Trendsin mukaan millenniaaleista tehdyt haut ovat lisääntyneet valtavasti vuodesta 2014 lähtien. Eniten tietoa haetaan Yhdysvalloissa, minkä jälkeen tulevat Kanada, Filippiinit, Singapore ja Meksiko. Toisin sanoen millenniaalit kiinnostavat ympäri maailmaa. Vuonna 2016 kehitys on lähtenyt tosissaan vauhtiin – ja hyvästä syystä sijoittajien ja yritysten näkökulmasta katsottuna.

35 prosentin nousu viidessä vuodessa

Amerikkalaisen Bank of America Merrill Lynch- suurpankin tietojen mukaan millenniaalien kulutus vähittäiskaupassa (pois lukien autot) kasvoi 35 prosenttia vuosina 2010–2015. Sen odotetaan kasvavan edelleen, ainakin jos kysytään millenniaaleilta itseltään. Toukokuussa 2016 mielipidemittausyhtiö Gallup kysyikin, ja tuloksena oli, että millenniaalit alkavat käyttää rahaa. Vastauksissa 42 prosenttia kertoo aikovansa lisätä kulutustaan 12 seuraavan kuukauden aikana. Tämä selittyy luultavasti sillä, että työelämässä olevien määrä kasvaa. Työelämään erikoistunut konsulttiyhtiö ManpowerGroup arvioi, että millenniaalit muodostavat noin 35 prosenttia globaalista työvoimasta ja samalla vastaavan prosenttiosuuden maailman parhaista kuluttajista.

”Vuonna 2017 millenniaalit ovat 17–36-vuotiaita, ja kun suurin osa heistä siirtyy lapsuudesta tai opiskeluelämästä työmarkkinoille, heidän vaikutuksensa globaaliin kulutukseen ja siten myös suureen osaan osakemarkkinoista kasvaa. Useimpien ihmisten palkka ja kulutus kasvavat, kunnes he ovat lähes 50-vuotiaita. Siksi tässä sukupolvessa on paljon potentiaalia niille sektoreille, jotka sopivat heidän elämäntyyliinsä”, Danske Bankin sijoitusstrategi Lars Skovgaard Andersen sanoo.

Artikkelissamme hän nostaa esiin monia aloja, joihin sijoittajien kannattaa keskittyä, jos he haluavat hyötyä millenniaalisukupolven suuresta kulutuksesta. ●

PELEISTÄ PITÄVÄT DIGINATIIVIT

TEKNOLOGIA

Mainostoimisto GlobalWebIndexin hiljattain julkaisema tutkimus osoittaa, että 90 prosenttia millenniaaleista omistaa älypuhelimen ja käyttää sitä keskimäärin kolme tuntia päivässä. Se on viisi kertaa niin paljon kuin vanhemmissa ikäryhmissä.

”Merkittävin ero millenniaaleissa aiempiin sukupolviin verrattuna on, että he ovat ensimmäinen sukupolvi, joka on syntynyt digitaaliaikana ja kasvanut internetyhteyden ollessa perushyödyke. Toinen piirre on, että he omaksuvat nopeasti uutta teknologiaa. Siksi näemme sijoitusmahdollisuuksia teknologiasektorilla, ja esimerkiksi jatkuvasti parempien ja vakaampien internetyhteyksien tarve voi olla myönteinen piilevä kasvun moottori tietoliikennealan yrityksille”, Lars Skovgaard Andersen kuvailee.

”Peliteollisuus on kasvanut vahvasti monen vuoden ajan, ja arvioimme, että kasvu saattaa jatkua virtuaalisen ja lisätyn todellisuuden tehdessä kaupallisen läpimurron”, sijoitusstrategi jatkaa. On olemassa esimerkiksi pelattaessa käytettäviä laseja, jotka saavat pelaajan tuntemaan, että hän on sisällä pelissä. Tämä voi olla suurin teknologinen läpimurtotuote sen jälkeen, kun Apple lanseerasi iPhonen.”

Mobiilipelien virstanpylväs

Peliteollisuuteen erikoistuneen Newzoo-analyysiyhtiön mukaan tietokone-, konsoli- ja mobiilipelien globaalit markkinat päätyvät 99,6 miljardin dollarin ennätyslukemiin vuonna 2016, missä on 8,5 prosenttia kasvua edellisvuodesta. Yksi vuoden 2016 virstanpylväs on, että mobiilipelien markkinat ohittavat tietokonepeliteollisuuden. Pelit tuntevan analyysiyhtiön mukaan markkinat kasvavat vuosittain 6,6 prosenttia vuoteen 2019 asti, jolloin niiden arvioidaan olevan arvoltaan 118,6 miljardia dollaria. Tämä kehitys on näkynyt osakemarkkinoilla vuonna 2016, jolloin monet alan suurimmat yritykset, kuten Nintendo, Activision Blizzard ja Tencent, ovat tuottaneet merkittävästi globaaleja osakemarkkinoita paremmin. Historiallinen tuotto ei ole tietenkään tae tulevasta.

Pelit ja kilpailu eivät kasva vain yritysten välillä, vaan myös pelaajien välillä. Myös elektroninen urheilu eli tietokonepelien kilpailullinen pelaaminen kasvaa huomattavasti. Tilintarkastusyhtiö Deloitten mukaan elektronisen urheilun markkinat kasvavat liikevaihdolla mitattuna 25 prosenttia jo vuonna 2016. Sama suuntaus näkyy uskollisen yleisön määrässä, joka seuraa pelieliitin kilpailua livenä. Newzoo arvioi, että vuonna 2014 elektronisella urheilulla oli noin 90 miljoonaa katsojaa, ja luvun odotetaan kaksinkertaistuvan 180 miljoonaan vuoteen 2020 mennessä. Jos otetaan mukaan myös satunnaiset katsojat, luvuksi saadaan 345 miljoonaa vuonna 2019. Se on enemmän kuin Yhdysvaltain väkiluku. ●

MOBIILIPELIT KASVUSSA

Peliteollisuuden odotetaan kasvavan tulevina vuosina. Suuntaus näkyy selkeimmin älypuhelinmarkkinoilla, ja se on tuskin sattumaa, koska lähes kaikilla nuorilla on pelikonsoli taskussaan tai tyynyn vieressä ympäri vuorokauden. Newzoo-analyysiyhtiö on arvioinut alan liikevaihdon kehitystä lähivuosina.

	2015	2016	2017	2018	2019
Globaalit pelimarkkinat (mrd. USD)	**91,8**	**99,6**	**106,5**	**112,5**	**118,6**
Josta mobiilipelejä (mrd. USD)	**30,4**	**36,9**	**42,5**	**47,4**	**52,0**

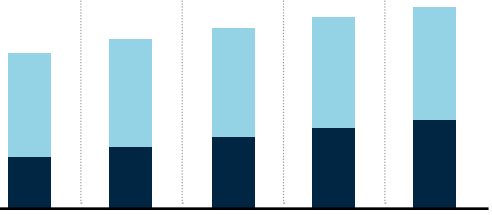

Lähde: Newzoo.com

MAAILMAN LAPSET SEIKKAILUMIELELLÄ

MATKAT

Millenniaalit määrittelevät itsensä pitkälti maailmankansalaisiksi, todetaan Maailman talousfoorumin teettämässä Global Shapers 2016 -tutkimuksessa. Kyselyyn vastanneista 18–35-vuotiaista 36 prosenttia vastasi, että maailmankansalaisuus kuvaa parhaiten heidän identiteettiään. Lisäksi 22 prosenttia kertoi kansallisuuden ja 9 prosenttia uskonnon olevan identiteettinsä tärkeimpiä rakennuskiviä.

Millenniaalin matkabudjetti oli vuonna 2016 maailmanlaajuisesti keskimäärin 2 915 dollaria, kerrotaan Triapadvisorin Travel Trends 2016 -raportissa. Näköpiirissä on kuitenkin yhä enemmän ulkomaanseikkailuja, sillä 40 prosenttia suunnittelee kasvattavansa matkabudjettiaan. Samasta suuntauksesta kertoo myös konsulttiyhtiö Boston Consulting Group, BCG Traveling With Millennials -artikkelissa. BCG:n mukaan millenniaalit muodostavat ilmailu- ja hotelliteollisuuden ydinliiketoiminnan vuodesta 2020 lähtien.

”Millenniaalisukupolvi on kasvanut aikana, jolloin matkustelu on helpompaa ja halvempaa kuin koskaan aiemmin. Lisäksi informaatioteknologia pienentää maailmaa siinä mielessä, että nykyajan nuoret luovat ennennäkemättömän paljon yhteyksiä ja verkostoja muihin maihin”, Lars Skovgaard Andersen sanoo.

Kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA julkaisi lokakuussa 2016 lehdistötiedotteen lentoliikenteen kehittymisestä 20 seuraavan vuoden aikana. IATA odottaa lentomatkustajia olevan 5,8–7,2 miljardia vuonna 2035, kun heitä tänä vuonna on 3,8 miljardia. Luvut on laskettu yhteistyössä Oxford Economics -analyysiyhtiön kanssa, jonka juuret juontavat arvostettuun samannimiseen yliopistoon. Rahassa mitattuna liikematkoissa tehtiin vuonna 2015 uusi ennätys, 1 200 miljardia dollaria. Global Business Travel Associationin mukaan luku voi kasvaa 1 600 miljardiin dollariin vuonna 2020. ●

MILLENNIAALIEN YLEISIÄ PIIRTEITÄ

Lähde: Bank of America Merrill Lynch

Ikä vuonna 2016:
19–35 vuotta

Harrastus:
Videopelit

Teknologinen virstanpylväs:
Älypuhelin

Ikoninen hahmo:
Mark Zuckerberg

Osuus maailman väestöstä:
27 prosenttia

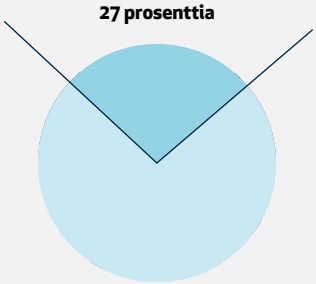

Merkittäviä hetkiä elämässä:
Syyskuun 11. päivän terrori-isku
Sosiaalisten medioiden synty

IDÄN LUKSUSTUOTTEET

VÄHITTÄIS-KAUPPA

Vuonna 2015 maailman millenniaalisukupolven tulot olivat yli 17 000 miljardia dollaria, arvioi teollisuuteen, maantieteeseen ja ikäryhmiin liittyviä markkina-analyyseja tekevä Euromonitor International. Analyysiyhtiö määrittelee millenniaalit 25–34-vuotiaiksi The Impact of Millennials' Consumer Behavoir On Global Markets -raportissaan. Suurimmat millenniaalien ryhmät ovat kahdessa kehittyvässä taloudessa: Intiassa 209 miljoonaa ja Kiinassa 193 miljoonaa. Etenkin kiinalaisten millenniaalien kiinnostus luksustuotteisiin näkyy jo vähittäiskaupassa.

"Kehittyvien talouksien maiden nuoret ovat huomattavasti varakkaampia kuin edelliset sukupolvet, ja se vaikuttaa heidän kulutustottumuksiinsa. Erityisesti Kiinan nuori polvi haluaa kuluttajaelektroniikassa, vaatteissa ja designissa länsimaista luksusta", Lars Skovgaard Andersen toteaa.

On melko todennäköistä, että jossakin päin maailmaa luksusmerkin myymälään piipahtava ostohalukas matkailija kantaa Kiinan passia. Maailman matkailujärjestön mukaan 120 miljoonaa kiinalaista matkusti ulkomaille vuonna 2015, ja kiinalainen konsulttiyhtiö Fortune Character arvioi heidän käyttäneen rahaa noin 183 miljardia dollaria, mistä 117 miljardia kului luksusmerkkeihin. Vuoteen 2014 verrattuna 183 miljardissa dollarissa on nousua 11 prosenttia. ●

Maailman millenniaalien tulot

Euromonitor International -analyysiyhtiön luvut koskevat 25–34 vuotiaiden ikäryhmää.

Maanosa	Tulot
Aasia	5 542 mrd. USD
Eurooppa	3 752 mrd. USD
Pohjois-Amerikka	3 842 mrd. USD
Latinalainen Amerikka	1 453 mrd. USD
Afrikka	2 314 mrd. USD
Oseania	271 mrd. USD
Yhteensä	**17 174 mrd. USD**

Lähde: Euromonitor International

MILLENNIAALIEN SUOSIMIA YRITYKSIÄ

Olemme poimineet esimerkkejä yrityksistä, joilla voi olla merkitystä millenniaalisukupolven kulutuskäyttäytymiselle. Ei kuitenkaan voida taata, että juuri nämä yritykset hyötyvät käyttäytymisestä, joka voi myös kehittyä odotusten vastaisesti. Yritysten mainitsemista ei siten pidä tulkita sijoitussuositukseksi. Keskustele aina sijoitusasiantuntijasi kanssa ennen mahdollisen sijoituspäätöksen tekoa.

Amerikkalainen urheilujätti

NIKE

Brittiläisen Nielsen-tutkimusyhtiön analyysissa vuodelta 2013 todetaan millenniaalien olevan aktiivisempia urheilunharrastajia kuin mikään aiempi sukupolvi. Nike on maailman suurin toimija urheiluvälineiden ja -vaatteiden alalla.

Maailman suurin sosiaalinen verkosto

FACEBOOK INC.

Mikään muu yritys ei ole niin olennainen osa millenniaalisukupolven elämää kuin Facebook. Facebookin liikevaihto oli lähes 18 miljardia dollaria vuonna 2015 (7,9 miljardia vuonna 2013 ja 12,5 miljardia vuonna 2014).

Kiinalaistekniikkaa ja kasvukipuja

TENCENT

Kiinalainen teknologiayritys on Aasian toiseksi suurin internetyhtiö Ali Baban jälkeen. Yrityksen kasvavaan tuotevalikoimaan kuuluvat muun muassa tietokonepelit, verkkokauppa ja sosiaalinen media, jotka kaikki ovat olennainen osa miljoonien nuorten kiinalaisten arkea.

Globaali tietokonepelituottaja

VIVENDI

Ranskalainen Vivendi Universal toimii televisio-, musiikki- ja pelialalla. Se omistaa kokonaisuudessaan maailman johtaviin mobiilipeliyhtiöihin kuuluvan Gameloftin sekä 30 prosenttia peliyritys UBI Softista, jonka pelejä ovat muun muassa Assassin's Creed ja Prince of Persia.

Maailman arvokkain

APPLE

Maailman arvokkain pörssiyritys myy miljoonia älypuhelimia ihmisille ympäri maailmaa. Analyysiyhtiö Nielsenin mukaan 83 prosenttia millenniaaleista nukkuu älypuhelin sänkynsä vieressä.

Aasialainen, jolla on ilmaa siipien alla

JAPAN AIR LINES

Vuonna 2012 pörssiin mennyt lentoyhtiö on pohjoismaisten SAS:n ja Finnairin japanilainen vastine. Lentoyhtiöiden maailmanlaajuinen IATA-yhdistys arvioi aasialaisten matkustajien määrän kasvavan vuosittain 4,7 prosenttia vuoteen 2035 asti.

100 VUOTTA

Tulevaisuudessa yhä useampi täyttää

Olemme tottuneet ajattelemaan, että elämässä on kolme vaihetta: opiskelu, työelämä ja eläkeikä. Tulevaisuudessa ihmiset kuitenkin elävät yhä pidempään, joten työ, yksityiselämä ja talous on pantava uuteen uskoon. Tämä koskee etenkin nuorinta sukupolvea, josta puolet elää todennäköisesti satavuotiaiksi. Näin ajattelee London Business Schoolin taloustieteen professori Andrew Scott, jota haastattelimme tätä artikkelia varten.

TEKSTI HANNE SINDBÆK KUVAT JON NORDDAHL

Nimi: Andrew Scott
Ikä: 51 vuotta
Kansallisuus: Iso-Britannia
Asuinpaikka: Lontoo
Koulutus: Filosofian tohtori ja taloustieteen maisteri
Työ: Taloustieteen professori London Business Schoolissa. Hän opettaa myös Oxfordin yliopiston All Souls Collegessa.

Puolet länsimaissa nykyään syntyvistä lapsista ehtii todennäköisesti täyttää sata vuotta. Myös me muut voimme odottaa elävämme huomattavasti pidempään kuin vanhempamme, sillä nykypäivän viisikymppisillä on hyvät mahdollisuudet elää 90-vuotiaiksi. Se asettaa uusia vaatimuksia elämän järjestämiselle, sillä vain harvat ehtivät säästää tarpeeksi jopa 40 vuotta kestävää eläkeikää varten. Elämä on hahmoteltava toisella tavoin ja itseensä on panostettava nykyistä enemmän koko elämän ajan. Asiaa on pohtinut London Business Schoolin taloustieteen professori Andrew Scott. Hän on yhdessä saman opinahjon johtamistieteen professorin Lynda Grattonin kanssa kirjoittanut kirjan *The 100-Year Life*, joka herättelee lukijaa pohtimaan pidentyvään elämään liittyviä mahdollisuuksia ja haasteita.

Andrew Scottin mukaan etenkin nuorten ikäluokkien on suhtauduttava uudella tavalla niin itseensä ja talouteensa kuin koulutukseensa ja uraansakin, jos he haluavat nauttia huomattavasti lisääntyvistä elinvuosistaan.

? Miten odotat elämämme muuttuvan tulevaisuudessa kun elämme yhä pidempään ?

On kiinnostavaa, että useat sosiaalisista normeistamme ovat muovautuneet 1900-luvulla. Silloin ihmiset saattoivat odottaa elävänsä 70-vuotiaiksi, ja elämä jaettiin kolmeen vaiheeseen: opiskeluun, työelämään ja eläkeikään. Tähän on tullut valtava muutos, ja tulevaisuudessa elämä jakautuu paljon useampiin vaiheisiin.

Isäni meni töihin 14-vuotiaana ja jäi eläkkeelle 62-vuotiaana pitkän sanomalehtialalla tehdyn uran jälkeen. Työ määritti hänen identiteettiään. Sellainen jää auttamattomasti menneisyyteen. Tulevaisuudessa työuralla on eri vaiheita, eikä työssä enää ole kyse ainoastaan rahan ansaitsemisesta, vaan yhä enemmän omien vahvuuksien, mieltymysten ja halujen löytämisestä. Sen merkitys kasvaa sitä mukaa kuin työurat pitenevät.

? Onko tämä kehitys jo alkanut?

Kyllä, 55–65-vuotiailla tämä muutos on jo nähtävissä. He ovat tällä hetkellä yksi suurimmista yrittäjäryhmistä. He ovat lähellä eläkeikää tai jo jääneet eläkkeelle, mutta heitä ei kiinnosta istua kotona ▸▸

ELINAIKAMME PITENEE KOKO AJAN

Andrew Scott ottaa *The 100-Year Life* -kirjansa lähtökohdaksi oletuksen elinajan pidentymisestä. Ennuste perustuu muun muassa alla olevassa kaaviossa kuvattavaan naisten elinajanodotteen kasvuun 160 vuoden aikana vuodesta 1840 lähtien. Tänä aikana elinajanodote on pidentynyt keskimäärin kolme kuukautta vuodessa parantuneiden ja entistä terveellisempien elinolosuhteiden ja sairauksien hoidon kehittymisen ansiosta. Kaavio perustuu niiden maiden tietoihin, joissa naisten elinajanodote on ollut pisin kunakin ajankohtana. Muun muassa Norja ja Ruotsi ovat olleet tällaisia maita. Elinajan todellinen kehittyminen voi tietysti poiketa merkittävästi ennusteista.

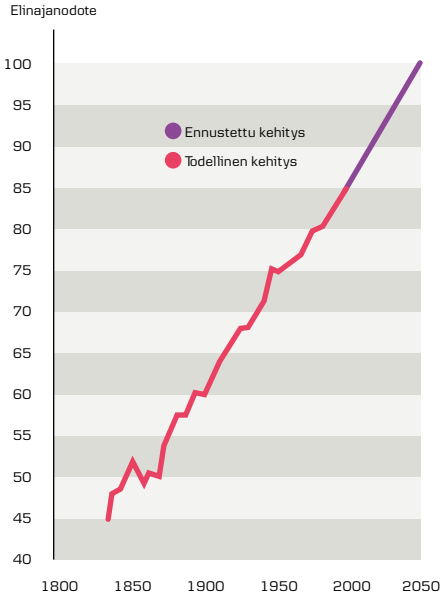

Lähde: Kalifornian yliopiston, Berkeleyn, (Yhdysvallat) ja Max Planck -instituutin väestötutkimuskeskuksen (Saksa) Human Mortality Database -tietokannan tiedot, jotka on julkaistu Jim Oeppenin ja James Vaupelin artikkelissa *Broken Limits to Life Expectancy* Science-lehdessä (toukokuu 2002, nro 296).

"Ratkaisu löytyy säästämisen ja työelämän pidentämisen yhdistelmästä."

Andrew Scott, London Business Schoolin taloustieteen professori.

▸▸ toimettomana. Sen sijaan he matkustelevat, työskentelevät osa-aikaisesti tai perustavat pienyrityksiä. Heidän tarkoituksensa ei ole rakentaa mitään suuryhtiöitä, joten siinä mielessä he poikkeavat perinteisistä yrittäjistä. He vain haluavat löytää mielekkään tavan ansaita sen verran, ettei heidän tarvitse kuluttaa säästöjään. Työuraa voi 55-vuotiaana hyvinkin olla jäljellä 15–20 vuotta, ja vaikka säästöjä olisi tuohon ikään mennessä kertynyt, eivät ne riitä loppuelämän ajaksi.

Mitä seurauksia tällä kehityksellä on?

Elinajan pidentyminen ja alhainen syntyvyys tarkoittavat luonnollisesti myös iäkkäiden määrän kasvua. Ikä ei kuitenkaan sinällään ole ongelma, sillä 70 vuotta on uusi 60 – olemme yksinkertaisesti nuoria entistä pidempään. Elinajan pidentymisestä puhuttaessa useimmat ajattelevat, että vanhuusaika pitenee, mutta se ei pidä paikkaansa. Elämän ehtoopuoli on jotakuinkin samanlainen kuin nykyään, joten ylimääräiset 10–15 elinvuotta eivät kulu sairasteluun tai heikkokuntoisena oloon. Ihmiset elävät pidempään, mutta pysyvät elinvoimaisina.

Kirjassamme suhtaudumme asiaan harkitun positiivisesti, sillä onhan se ihmeellistä, että saamme elää pidempään. Monet eivät kuitenkaan halua puhua siitä, koska ajattelevat, että lisävuodet tarkoittavat vanhuuden ja heikkouden ajan pitenemistä. Se on harhakäsitys, sillä kyse on nimenomaan elämän pidentymisestä. Sen mukanaan tuomista mahdollisuuksista ja haasteista on puhuttava, jotta voimme valmistautua siihen.

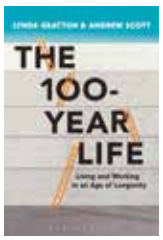

The 100-Year Life -kirjan ovat kirjoittaneet London Business Schoolin professorit Andrew Scott ja Lynda Gratton. Tämän vuoden kesäkuussa julkaistun kirjan on kustantanut Bloomsbury Information Ltd.

Mitä se merkitsee työelämälle?

Esimerkiksi yritykset houkuttelevat tulevaisuudessa työntekijöitä yhä enemmän elämän joustavuutta lisäävillä eduilla, kuten mahdollisuudella pitää virkavapaata ja vanhempien työntekijöiden lyhennetyllä työajalla. Työpaikoilla se tarkoittaa sitä, että entistä useammat sukupolvet työskentelevät yhdessä, ja esimies voi yhtä hyvin olla nuori kuin vanhakin. Lukuisista vaiheista koostuvassa elämässä olemme välillä työelämässä ja välillä poissa sieltä.

Miten elinajan pidentyminen vaikuttaa yksityistalouteen?

Raha on aina merkittävä hyvän elämän osatekijä, joten tulevaisuudessa omaisuudesta pidetään hyvää huolta. Kolmen vaiheen elämän keskimmäisessä vaiheessa kerättiin rahaa viimeistä vaihetta, eläkeikää, varten, mutta säästämisen lisääminen pitkää eläkeikää varten tuskin on toimiva ratkaisu. Se vaatisi erittäin suuria säästöjä, ja ihmisiä on hyvin vaikea saada kartuttamaan sellaisia. Ratkaisu löytyy säästämisen ja työelämän pidentämisen yhdistelmästä.

Rahoitusalalle tulee täysin uusia haasteita, sillä enää ei riitä, että asiakkaita autetaan säästämään eläkepäiviä varten. Sijoitusasiantuntijoiden täytyy pystyä auttamaan

asiakkaita sopeuttamaan taloutensa eri elämänvaiheisiin. Miten esimerkiksi voi saada käyttöönsä osan säästöistään, jotta voi viisikymppisenä olla vuoden virkavapaalla tai hankkia lisäkoulutusta? Tulevaisuudessa omaisuuden hoitaminen sijoittamalla rahaa ei enää riitä. Ihmisten on sijoitettava myös itseensä panostamalla koulutukseen ja perheeseen.

? Täytyykö elinajan pidentyessä vain työskennellä pidempään ja säästää tarpeeksi?

Pohdittaessa hyvää elämää ajatellaan usein rahaa, mutta aineeton omaisuus on itse asiassa aivan yhtä tärkeää. Pitkässä elämässä esimerkiksi ystävyyssuhteet ovat äärimmäisen tärkeitä. Jos ystäviin käyttää aikaa, he ovat läsnä vielä vanhanakin. Rahalla voi ostaa talon 80-vuotiaanakin, mutta elinikäistä ystävyyttä ei voi ostaa.

Aineeton omaisuus on elämänlaadun kannalta vähintään yhtä tärkeä kuin aineellinen, ja se voidaan jakaa kolmeen osaan:

- Tuottava pääoma, joka tarkoittaa osaamista, mainetta ja tietoja. Niiden avulla ansaitaan rahaa. Koska työura kestää yli 60 vuotta, joutuu takuulla panostamaan itseensä ja osaamiseensa – muuten on työmarkkinoille hyödytön.
- Elinvoima on toinen merkittävä aineeton omaisuuslaji, josta on pidettävä huolta. On pysyttävä hyvässä kunnossa, jotta voi viettää hyvää elämää ikääntyneenä.
- Viimeisenä mutta ei vähäisimpänä on kyky muuttua. Muutoksiin sopeutuminen ja muuttuneissa olosuhteissa viihtyminen ovat ratkaisevia hyvän pidentyneen elämän kannalta.

? Mikä on hyvän, pitkän elämän resepti?

Minun mielestäni elämää tulisi ajatella kojetauluna, jonka nappuloita pitäisi pystyä säätelemään vuosien mittaan. Työ, säästäminen, koulutus, ystävät, perhe, kehittyminen ja elinvoimaisuus ansaitsevat omat nappulansa. Jos ne onnistuu säätämään sopivaan suhteeseen jokaisessa vaiheessa, on hyvät mahdollisuudet tehdä pitkästä elämästä onnellinen ja mielekäs. ●

MILLAINEN ON HYVÄ VUOSI SIJOITTAJALLE?

Yhdysvaltalaisten osakkeiden ja valtionobligaatioiden tiedot vuosilta 1928–2015 kuvaavat hyvin omaisuuslajien välisiä eroja. Ne osoittavat selvästi, että osakkeiden vuotuisen tuoton suuri vaihtelu merkitsee myös selvästi kohonnutta riskiä.

TEKSTI JØRGEN RASMUSSEN

OBLIGAATIOIDEN TUOTTO: Yhdysvaltain 10 vuoden valtionobligaatioiden vuotuisen tuoton jakauma vuosina 1928–2015 uudelleen sijoitetut korot mukaan lukien.

Tiedot vuodesta 2000 alkaen on lihavoitu.

Yli 40 %	40–30 %	30–20 %	20–10 %	10–0 %	0–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	Yli 40 %
				1951 –0,3 %	1997 9,9 %				
				1978 –0,8 %	1971 9,8 %				
				1955 –1,3 %	1992 9,4 %				
				1967 –1,6 %	1932 8,8 %				
				1941 –2,0 %	**2010 8,5 %**				
				1958 –2,1 %	1988 8,2 %				
				1956 –2,3 %	1981 8,2 %				
				1931 –2,6 %	1934 8,0 %				
				1959 –2,6 %	1957 6,8 %				
				1980 –3,0 %	1990 6,2 %				
				1987 –5,0 %	1962 5,7 %				
				1969 –5,0 %	**2001 5,6 %**				
				1994 –8,0 %	1940 5,4 %				
				1999 –8,3 %	1936 5,0 %				
			2009 –11,1 %	**2013 –9,1 %**	1949 4,7 %				
					1930 4,5 %				
					2004 4,5 %				
					1935 4,5 %				
					1939 4,4 %				
					1938 4,2 %				
					1929 4,2 %				
					1953 4,1 %				
					1945 3,8 %				
					1964 3,7 %				
					1973 3,7 %				
					1975 3,6 %				
					1954 3,3 %				
					1968 3,3 %				
					1983 3,2 %				
					1946 3,1 %				
					2012 3,0 %				
					1966 2,9 %				
					2005 2,9 %				
					1972 2,8 %				
					1944 2,6 %				
					1943 2,5 %				
					1942 2,3 %				
					1952 2,3 %				
					1961 2,1 %				
					1974 2,0 %				
					2006 2,0 %				
					1948 2,0 %	1989 17,7 %			
					1933 1,9 %	1970 16,8 %			
					1963 1,7 %	**2000 16,7 %**			
					1996 1,4 %	**2011 16,0 %**			
					1937 1,4 %	1976 16,0 %			
					1977 1,3 %	**2002 15,1 %**			
					2015 1,3 %	1991 15,0 %			
					1947 0,9 %	1998 14,9 %			
					1928 0,8 %	1993 14,2 %			
					1965 0,7 %	1984 13,7 %	1985 25,7 %		
					1979 0,7 %	1960 11,6 %	1986 24,3 %		
					1950 0,4 %	**2014 10,7 %**	1995 23,5 %		
					2003 0,4 %	**2007 10,2 %**	**2008 20,1 %**	1982 32,8 %	

NEGATIIVINEN TUOTTO — POSITIIVINEN TUOTTO

Lähde: New Yorkin yliopiston Stern School of Businessin keräämät dollarimääräiset tiedot vuoden 1927 lopusta vuoden 2015 loppuun.
Osakkeiden ja obligaatioiden keskimääräinen vuosituotto on laskettu yksinkertaisena (aritmeettisena) keskiarvona.

OBLIGAATIOT

KORKEA JA KAPEA

Obligaatioiden vuosituoton vaihtelu on historiallisesti ollut maltillista. Vuosina 1928–2015 tuotto on ollut yli 10 prosenttia miinuksella vain yhtenä vuotena, kun taas 18 vuotena se on ollut yli 10 prosenttia plussalla. Tuotto on 54 vuotena 88:sta ollut 0–10 prosenttia eli hyvin lähellä 5,2 prosentin keskimääräistä tuottoa. Historiallinen tuotto ei ole tietenkään tae tulevasta, ja tuotto voi kääntyä myös negatiiviseksi.

OBLIGAATIOT
Keskimääräinen vuosituotto
5,2 %

Lue lisää odotuksistamme vuodelle 2017 sivulta 14.

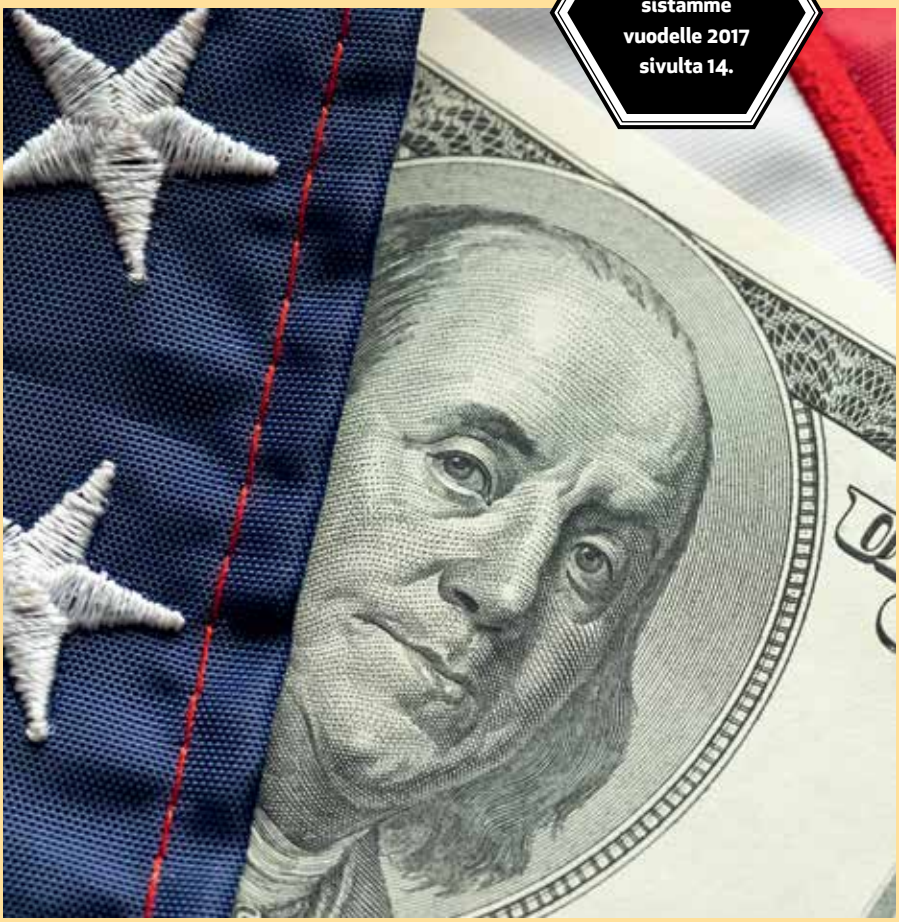

OSAKKEET

LYHYT JA LEVEÄ

Osakkeiden vuosituotto on historiallisesti vaihdellut huomattavasti, ja matalimman ja korkeimman tuoton välillä on suuri ero. Vuoden 1928 jälkeen keskimääräinen vuosituotto on ollut 11,4 prosenttia, mutta obligaatioihin verrattuna vuotuiset tuotot ovat vaihdelleet paljon enemmän. Yhdysvaltalaisosakkeet ovat 17 vuotena 88:sta tarjonneet yli 30 prosentin tuoton, ja kolmena vuotena niiden tuotto on ollut yli 30 prosenttia miinuksella. Historiallinen tuotto ei ole tietenkään tae tulevasta, ja tuotto voi kääntyä myös negatiiviseksi.

OSAKKEET
Keskimääräinen vuosituotto
11,4 %

OSAKKEIDEN TUOTTO: Yhdysvaltalaisen S&P 500 -osakeindeksin vuotuisen tuoton jakauma vuosina 1928–2015 uudelleen sijoitetut osingot mukaan lukien.

Tiedot vuodesta 2000 alkaen on lihavoitu.

Yli 40 %	40–30 %	30–20 %	20–10 %	10–0 %	0–10 %	10–20 %	20–30 %	30–40 %	Yli 40 %
1931 –43,8 %	**2008–36,6 %**	**2002–22,0 %**	**2001–11,8 %**	**2000 –9,0 %**	1960 0,3 %	**2004 10,7 %**	1982 20,4 %	1991 30,2 %	1958 43,7 %
	1937 –35,3 %	1930 –25,1 %	1941 –12,8 %	1962 –8,8 %	1994 1,3 %	1968 10,8 %	1999 20,9 %	1950 30,8 %	1928 43,8 %
		1974 –25,9 %	1973 –14,3 %	1932 –8,6 %	1960 0,3 %	1959 12,1 %	1983 22,3 %	1985 31,2 %	1935 46,7 %
			1966 –10,0 %	1946 –8,4 %	**2011 2,1 %**	1965 12,4 %	1963 22,6 %	1989 31,5 %	1933 50,0 %
			1957 –10,5 %	1929 –8,3 %	1970 3,6 %	**2014 13,5 %**	1996 22,7%	1980 31,7 %	1954 52,6 %
			1940 –10,7 %	1969 –8,2 %	**2005 4,8 %**	1971 14,2 %	1951 23,7 %	1936 31,9 %	
				1977 –7,0 %	1947 5,2 %	**2010 14,8 %**	1967 23,8 %	**2013 32,1 %**	
				1981 –4,7 %	**2007 5,5 %**	**2006 15,6 %**	1976 23,8 %	1955 32,6 %	
				1990 –3,1 %	1948 5,7 %	**2012 15,9 %**	1943 25,1 %	1945 35,8 %	
				1953 –1,2 %	1987 5,8 %	1964 16,4 %	**2009 25,9 %**	1975 37,0 %	
				1934 –1,2 %	1984 6,1 %	1988 16,5 %	1961 26,6 %	1997 33,1 %	
				1939 –1,1 %	1978 6,5 %	1952 18,2 %	1998 28,3 %	1989 31,5 %	
					1956 7,4 %	1949 18,3 %	**2003 28,4 %**	1985 31,2 %	
					1992 7,5 %	1986 18,5 %	1938 29,3 %	1950 30,8 %	
					1993 10,0 %	1979 18,5 %		1991 30,2 %	
						1972 18,8 %			
						1944 19,0 %			
						1942 19,2 %			

NEGATIIVINEN TUOTTO — POSITIIVINEN TUOTTO

SYÖVÄN HOITO TULEVAISUUDESSA

TEKSTI SØREN RATHLOU TOP

Claus Henrik Johansen, Danske Investin salkunhoitaja ja lääketeollisuuden asiantuntija.

Syöpään kuolee maailmassa miljoonia ihmisiä vuosittain. Yritykset investoivat miljardeja uusien, entistä tehokkaampien lääkkeiden kehittämiseen. Mikä on syövän hoidon tilanne tällä hetkellä, ja mitkä lääkeyhtiöt ovat pisimmällä syöpälääkkeiden tutkimuksessa ja tuotekehityksessä?

Syöpälääkäreiden eurooppalainen yhdistys ESMO on voittoa tavoittelematon järjestö, jonka seitsemän tavoitetta tiivistyvät yhteen lauseeseen: se pyrkii ehkäisemään syöpää ja parantamaan sen hoitomahdollisuuksia kaikkien potilaiden hyväksi.

ESMO järjestää vuosittaisen kongressin, johon osallistuu niin erikoislääkäreitä, tutkijoita, lääkeyhtiöitä kuin potilaitakin. Kongressissa tiedemaailman ja yksityisen sektorin asiantuntijat jakavat uusinta tietoa syövän ehkäisystä ja hoidosta.

Tämän vuoden lokakuussa ESMO kokoontui Kööpenhaminassa. Kongressiin osallistui myös Danske Investin salkunhoitaja Claus Henrik Johansen, joka analysoi ja valikoi lääkealan osakkeita Danske Investin rahastoille.

Hyviä ja huonoja uutisia

”Kööpenhaminan-kongressin kiinnostavimmat uutiset liittyivät Bristol-Myers Squibbin Opdivoon ja Merckin Keytrudaan, jotka ovat yleisimmän, ei-pienisoluisen keuhkosyöpätyypin hoidossa käytettäviä lääkkeitä. Ne kuuluvat immuunihoitomenetelmiin, joilla pyritään vaikuttamaan immuunipuolustuksen säätelykohtiin. Lääkkeet estävät sellaisen proteiinin toiminnan, jolla syöpäsolut piiloutuvat immuunipuolustukselta. Opdivon vaikutus ei yllättäen osoittautunutkaan paremmaksi kuin solunsalpaajahoidon, mutta Keytrudasta on saatu rohkaisevia tuloksia”, Claus Henrik Johansen kertoo.

Sijoittajien kannalta merkityksellistä on, että lääkealan yritysten tutkimustulokset vaikuttavat niiden osakekursseihin ja määrittävät usein yrityksen menestyksen. Pienet ja keskisuuret lääkeyritykset ovat hyvin riippuvaisia kliinisten tutkimusten onnistumisesta, sillä niiden tuotevalikoimat ovat kapeita tai vasta kehitysvaiheessa. Sen vuoksi bioteknologiayritysten osakkeet voivat nousta tai laskea suuria kaksinumeroisia lukuja yhdessä päivässä julkistettujen tutkimustulosten mukaan. Suurten lääkeyhtiöiden osakkeisiin ei yleensä liity samanlaisia mahdollisuuksia ja riskejä, sillä niillä on jo ▸▸

POSITIIVISIA SYÖPÄ-TRENDEJÄ

Yhä useammat elävät syövän kanssa yli 5 vuotta
Yli viisi vuotta syövän kanssa eläneiden osuus on kasvanut merkittävästi. Lähde: www.cancer.gov

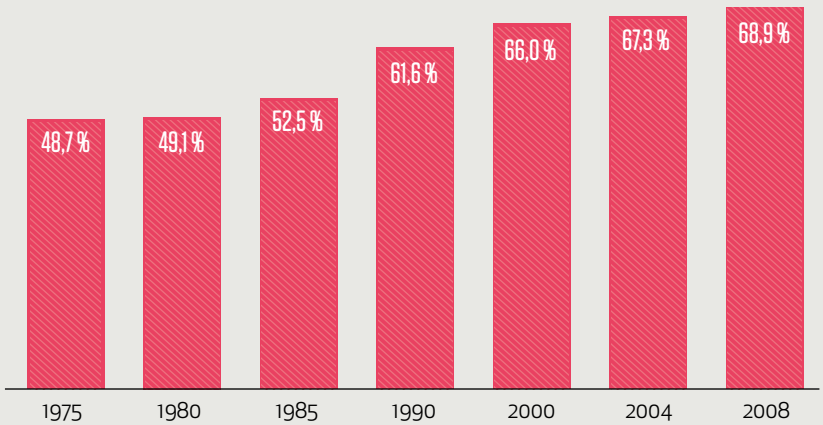

Suuria eroja eri syöpätyyppien välillä
Eri syöpätyyppien välillä on suuria eroja yli viisi vuotta syövän kanssa eläneiden osuuden kasvamisessa vuosina 1990–2010. Tässä muutamia esimerkkejä. Lähde: imshealth.com

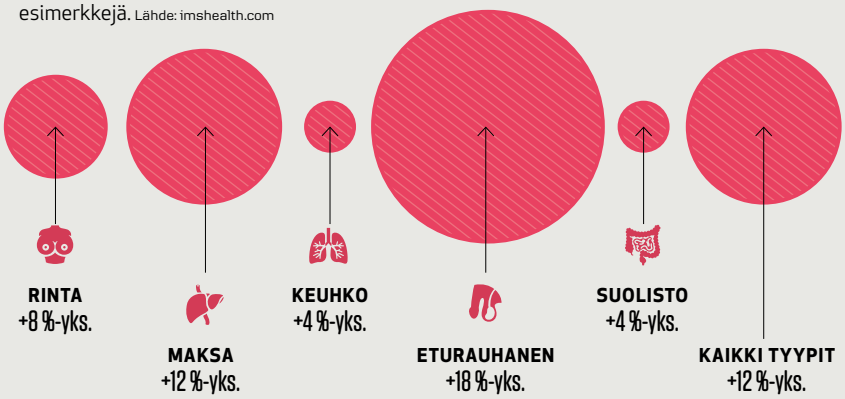

▸▸ markkinoilla vakaan tuoton takaavia tuotteita.

”Viime vuosina Yhdysvaltojen ja Euroopan suurimmissa syöpäkonferensseissa pidetyt esitykset osoittavat, että immuunihoitojen merkitys syövän hoidossa kasvaa tulevaisuudessa varmasti”, Johansen toteaa.

Yleistyvä hoitomuoto

Syövän immuunihoidossa vahvistetaan kehon immuunipuolustusta, jotta se pystyy taistelemaan vieraita syöpäsoluja vastaan. Joskus syövän kehittyminen johtuu immuunipuolustuksen heikentymisestä, joten tutkijat yrittävät selvittää, miten immuunipuolustusta voidaan vahvistaa ilman liian suuria haittavaikutuksia. Immuunihoito voi auttaa ratkaisemaan tämän ongelman.

Immuunipuolustus koostuu miljoonista valkosoluista, jotka tuhoavat kehosta vieraita organismeja, kuten tavallisia viruksia. Valitettavasti syöpäsolut osaavat usein suojautua immuunipuolustukselta, joten hoitomuodon tarkoitus on vahvistaa immuunipuolustuksen kykyä nujertaa syöpäsolut.

”Yleisesti syöpien hoidossa ymmärretään nykyään entistä paremmin, miten immuunipuolustus toimii ja miten etenkin syöpä heikentää sitä. Itse asiassa kaikilla ihmisillä on kehossaan syöpäsoluja, mutta immuunipuolustus pystyy pitämään ne aisoissa. Sairaus pääsee valloilleen vasta, kun immuunipuolustus heikentyy”, Claus Henrik Johansen selittää.

”Jos immuunihoitoa tarkastellaan sijoittajan näkökulmasta, suuret lääkeyhtiöt Bristol-Myers Squibb ja Merck & Co. ovat arvioni mukaan pisimmällä tällä alalla.”

Claus Henrik Johansen, Danske Investin salkunhoitaja

”Jos immuunihoitoa tarkastellaan sijoittajan näkökulmasta, suuret lääkeyhtiöt Bristol-Myers Squibb ja Merck & Co. ovat pikaisen arvioni mukaan pisimmällä tällä alalla. Uskon kuitenkin, että myös AstraZenecalla ja Rochella on merkittävä rooli immuunihoitojen kehittämisessä ja että niillä on kehitteillä tuotteita, joiden arvoa markkinat ovat aliarvioineet.”

Johansen korostaa kuitenkin arvionsa subjektiivisuutta, joten se ei takaa kehityksen suuntaa. Lääkeyritysten tutkimukseen liittyy aina paljon epävarmuutta, mikä aiheuttaa riskejä sijoittajille.

Kaikkia koskettava sairaus

Maailman terveysjärjestö WHO julkaisee muutaman vuoden välein Maailman syöpäraportin, jossa järjestön asiantuntijat käsittelevät sairauden tilaa ja näkymiä koko maailmassa. Uusin raportti on vuodelta 2014. Sen mukaan vuonna 2012 maailmassa rekisteröitiin 8,2

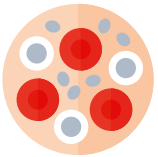

MIKÄ SYÖPÄ ON?

Syöpä on ryhmä sairauksia, joissa jotkin kehon solut alkavat kasvaa hallitsemattomasti ja levittävät epänormaaleja soluja muualle kehoon. Niistä tulee syöpäsoluja, jotka käyttäytyvät eri tavalla kuin normaalit solut ja voivat tuhota terveitä soluja. Syöpä voi johtua ulkoisista tekijöistä, kuten tupakoinnista, alkoholin kulutuksesta, liikunnan puutteesta tai epäterveellisestä ruokavaliosta, mutta se voi yhtä hyvin johtua sisäisistä tekijöistä, kuten perinnöllisistä geenimutaatioista. Syöpää hoidetaan nykyään pääasiassa leikkaus-, solunsalpaaja-, hormoni- ja immuunihoidoilla.

miljoonaa syöpäkuolemaa ja diagnosoitiin 14,1 miljoonaa uutta syöpätapausta.

WHO:n arvion mukaan vuodessa diagnosoitavien syöpätapausten määrä kasvaa vuoteen 2025 mennessä 20 miljoonaan, mikä johtuu pääasiassa väestön kasvusta ja ikääntymisestä. Tilastot osoittavat selkeästi iän ja syövän esiintyvyyden yhteyden. American Cancer Societyn julkaiseman Cancer Facts & Figures 2016 -raportin mukaan Yhdysvalloissa 86 prosenttia syöpädiagnoosin saaneista on yli viisikymppisiä. Tämä ikäryhmä kasvaa lähivuosikymmeninä merkittävästi etenkin länsimaissa.

Positiivisia suuntauksia

Onneksi uusia, entistä parempia hoitomuotoja ilmaantuu tasaisin väliajoin. IMS Institute for Healthcare Informatics -terveysjärjestön julkaiseman Global Oncology Trend -raportin mukaan vuosina 2010–2015 esiteltiin 70 uutta hoitomuotoa 20:lle eri syöpätyypille.

”Syövän hoito on lääkealan kasvun veturi, ja arvioni mukaan keuhkosyövän tutkimukseen panostetaan lähivuosina paljon.”

Claus Henrik Johansen,
Danske Investin salkunhoitaja

Toinen hyvä uutinen on se, että syöpälääkkeiden kliinisten tutkimusten määrä on lisääntynyt yli 60 prosenttia vuosikymmenessä.

Yleinen suuntaus on, että syöpää sairastavien todennäköisyys selvitä sairaudestaan kasvaa. Aiempien tilastojen mukaan Yhdysvalloissa 48,7 prosenttia syöpäpotilaista oli vuonna 1975 elänyt syövän kanssa yli viisi vuotta, ja vuonna 2008 osuus oli noussut 68,9 prosenttiin. Kehityksessä on kuitenkin suuria eroja eri syöpätyyppien välillä. Esimerkiksi eturauhassyövän kanssa yli viisi vuotta eläneiden osuus on kasvanut 18 prosenttiyksikköä vuosina 1990–2010, mutta keuhkosyöpää sai- ▸▸

▸▸ rastavien joukossa osuus kasvoi samana aikana vain neljä prosenttiyksikköä.

”Syövän hoito on lääkealan kasvun veturi, ja arvioni mukaan keuhkosyövän tutkimukseen panostetaan lähivuosina paljon. Keuhkosyöpätapauksia diagnosoidaan maailmassa joka vuosi enemmän kuin muita syöpiä, ja nykyiset hoitomuodot eivät ole kovin tehokkaita. Siksi hoitojen kehittämisessä on paljon mahdollisuuksia”, Claus Henrik Johansen ennustaa.

Taistoon syöpää vastaan

Yhdysvaltojen väistyvän presidentin Barack Obaman viimeinen liittovaltion tilaa käsittelevä puhe muistetaan ehkä parhaiten syöpää koskevasta lausunnosta.

”Tehdään kaikkien menetettyjen ja vielä pelastettavissa olevien lähimmäistemme puolesta Yhdysvalloista maa, joka paransi syövän lopullisesti”, hän vetosi.

Vaikka Obaman tavoite on todennäköisesti vuosien päässä tulevaisuudessa, sen toteutuminen ei ole mahdotonta. Syynä on tutkimuksen nopea kehitys bioinformatiikassa, joka on geenejä ja niiden toimintaa tutkiva tieteenala.

”Emme vielä tiedä, miksi naiset saavat rintasyövän tai miehet eturauhassyövän. Mutta jos jokin yritys kehittää keinon ennustaa, kenellä on alttius sairastua syöpään, se on todella merkittävää”, Claus Henrik Johansen toteaa.

Myös teknologialla on suuri rooli. Syöpäkasvainten seulonnasta ja syöpäsolujen mutaatioista tehtävät tietokoneanalyysit ovat ratkaisevassa asemassa, kun arvioidaan, millä lääkkeellä yksittäisen potilaan syöpää estetään leviämästä.

”Uskon syöpähoitojen koostuvan tulevaisuudessa suurelta osin joko erilaisista immuunihoidoista tai yksilöllisistä lääkkeistä, jotka on muokattu potilaan geeniprofiiliin sopiviksi. Lisäksi tiettyjen syöpätyyppien ehkäisyssä käytettävien syöpärokotteiden merkitys kasvaa, ja niiden läpimurto voi tapahtua jo viiden vuoden kuluessa”, Johansen ennustaa. ●

SYÖVÄN HOIDON NOUSEVAT KUSTANNUKSET

Syövän hoidon globaalit markkinat kasvoivat 22,9 miljardia dollaria vuosina 2010–2015. IMS Institute for Healthcare Informatics -terveysjärjestön arvion mukaan syövän hoitokulut nousevat vuoteen 2020 mennessä huomattavasti uusien hoitomuotojen ja lääkkeiden tullessa markkinoille. Syöpädiagnoosien määrä kasvaa ja syöpää sairastavien ennustettu elinaika pitenee. Vuoden 2020 luvut ovat ennusteita.

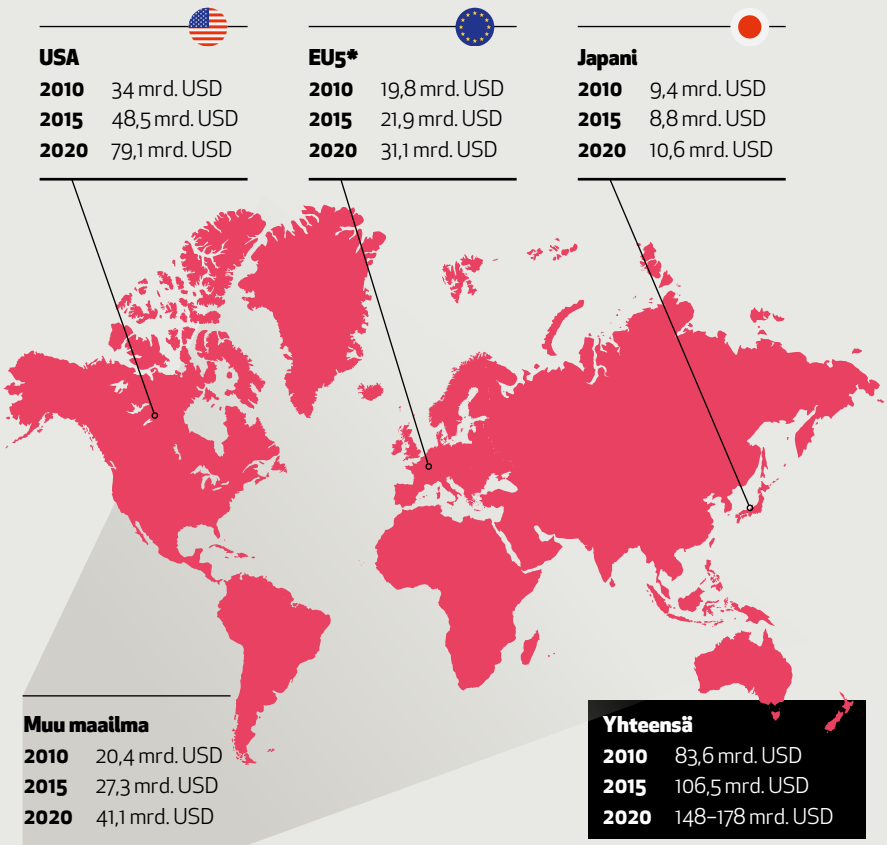

Lähde: IMS Institute for Healthcare Informatics, Global Oncology Trend -raportti.
*EU5:een kuuluvat Saksa, Ranska, Espanja, Italia ja Iso-Britannia.

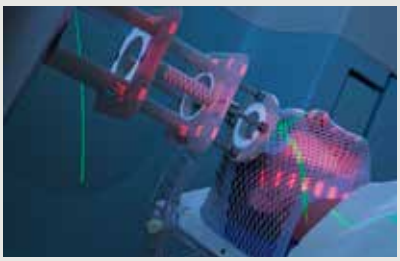

MAAILMAN 10 YLEISINTÄ SYÖPÄTYYPPIÄ

01 Keuhkosyöpä
Diagnooseja: 1 824 000
Kuolleita: 1 589 000

02 Rintasyöpä
Diagnooseja: 1 675 000
Kuolleita: 522 000

03 Suolistosyöpä
Diagnooseja: 1 360 000
Kuolleita: 693 000

04 Eturauhassyöpä
Diagnooseja: 1 111 000
Kuolleita: 307 000

05 Mahasyöpä
Diagnooseja: 951 000
Kuolleita: 723 000

06 Maksasyöpä
Diagnooseja: 782 000
Kuolleita: 746 000

07 Kohdunkaulan syöpä
Diagnooseja: 528 000
Kuolleita: 265 000

08 Ruokatorven syöpä
Diagnooseja: 455 000
Kuolleita: 400 000

09 Virtsarakon syöpä
Diagnooseja: 430 000
Kuolleita: 165 000

10 Non-Hodgkinin lymfooma
Diagnooseja: 386 000
Kuolleita: 199 000

Lähde: Maailman syöpäraportti 2012, Maailman terveysjärjestö WHO

LÄÄKEYHTIÖITÄ DANSKE INVESTIN RAHASTOJEN SALKUISSA

Danske Investin rahastot ovat sijoittaneet useisiin syövän hoitoon keskittyneisiin lääkeyhtiöihin. Danske Investin salkunhoitaja Claus Henrik Johansen kertoo lyhyesti, miksi hän pitää seuraavia yrityksiä kiinnostavina. Yritysten mainitsemista tässä artikkelissa ei ole tarkoitettu sijoitusneuvoksi. Keskustele aina sijoitusasiantuntijasi kanssa ennen mahdollisen sijoituspäätöksen tekoa. Osakerahastoihin tai yksittäisiin yrityksiin sijoittamiseen liittyy aina suuri riski, ja lääkeyhtiöiden epäsuotuisat tutkimustulokset voivat vaikuttaa tuottoon negatiivisesti. Danske Investin viralliset rahastomateriaalit ovat saatavilla osoitteessa danskeinvest.fi.

ROCHE
Vuonna 1896 perustetun sveitsiläisen Rochen ydinliiketoimintaa olivat alussa vitamiinit. Myöhemmin yrityksen tuotevalikoima on laajentunut muun muassa uni- ja syöpälääkkeisiin. Statista.com -tilastopalvelun mukaan Rochen vuoden 2015 liikevaihto oli 47,7 miljardia dollaria eli alan neljänneksi suurin Johnson & Johnsonin, Novartisin ja Pfizerin jälkeen.

Miksi Danske Invest on sijoittanut Rocheen:
"Roche on merkittävä toimija muun muassa rinta- ja paksusuolen syövän sekä kroonisen lymfaattisen leukemian hoidossa, ja se on onnistunut viemään tuotteitaan eri puolille maailmaa. Lisäksi Rochen rooli immuunihoidossa kasvaa huomattavasti, sillä se on kehittänyt immuuni- ja solunsalpaajahoitoa yhdistävän hoitomuodon virtsarakon ja keuhkosyövän hoitoon", Claus Henrik Johansen arvelee.

GENMAB
Genmab perustettiin Kööpenhaminassa vuonna 1999, ja se tunnetaan erityisesti monoklonaalisten vasta-aineiden kehittäjänä. Ne ovat eri syöpätyyppien hoidossa käytettäviä, laboratoriovalmisteisia molekyylejä, jotka muistuttavat immuunipuolustuksen omia vasta-aineita. Vuonna 2016 Genmab valittiin European Mediscience Awards -tapahtumassa vuoden yritykseksi.

Miksi Danske Invest on sijoittanut Genmabiin:
"Olemme sijoittaneet Genmabin osakkeisiin, koska yhtiö pystyy kehittämään monoklonaalisia vasta-aineita. Genmabilla on Johnson & Johnsonin kanssa kaupallistamissopimus Darzalex-lääkkeen myynnistä. Sitä käytetään luuydinsyövän ja jatkossa ehkä muidenkin syöpätyyppien hoidossa", Claus Henrik Johansen kertoo.

ASTRAZENECA
Vuonna 1999 ruotsalainen Astra-lääkeyhtiö fuusioitui brittiläisen Zenecan kanssa. Syntyi AstraZeneca, joka valmistaa lääkkeitä syövän, sydän- ja verisuonitautien, infektioiden sekä hengityssairauksien, kuten astman, hoitoon. Vuonna 2015 yhtiön liikevaihto oli alan kahdeksanneksi suurin.

Miksi Danske Invest on sijoittanut AstraZenecaan:
"AstraZeneca kehittelee useita kiinnostavia lääkkeitä syövän hoitoon. Niitä ovat muun muassa Lynparza erään munasarjasyöpätyypin hoitoon sekä Tagrisso ja Durvalumab kahden erilaisen keuhkosyövän hoitoon", Claus Henrik Johansen toteaa.

view FOKUS

MATALAT KOROT

MITÄ SIJOITTAJAN KANNATTAA TEHDÄ?

Nykyisenä matalien korkojen aikana sijoittajien kannattaisi harkita osinko-osakkeita ja vaihtoehtoisia sijoituskohteita. Myös sijoittamisen aikajänteen tarkistamisesta voisi olla hyötyä. Danske Investin sijoitusstrategi Lars Skovgaard Andersen kertoo, millaiset sijoitukset voisivat olla varteenotettavia nykytilanteen jatkuessa vuonna 2017.

KORKOJEN LOPUTON LASKU...

Saksan 10 vuoden valtionlainan koron kehitys osoittaa Euroopan matalien korkojen vaikutuksen. Valtionlainan korko on laskenut vuosi vuodelta, ja nousut ovat olleet vain hetkittäisiä. Kaavio osoittaa korkojen kehityksen vuosina 2006–2016.

Euroopan keskuspankki on jo pitkään pitänyt korot matalina Euroopassa, ja suuntaus näyttää jatkuvan vuonna 2017. Kuvassa on EKP:n 185 metriä korkea pääkonttori Frankfurtissa, euroalueen epävirallisessa finanssipääkaupungissa.

Lars Skovgaard Andersen, Danske Bankin sijoitusstrategi.

Matalat tai pahimmassa tapauksessa negatiiviset korot ovat jo vuosikausia piinanneet joukkolainoihin sijoittaneita. Vaikka korot ovat hiukan nousseet viime kuukausina, ne ovat yhä alamaissa. Myöskään rahojen makuuttaminen pankkitilillä ei juuri auta. Tilien korot ovat pohjalukemissa, ja inflaatio voi nakertaa rahan arvoa.

Danske Bankin arvion mukaan Euroopan keskuspankki ei ole vielä nostamassa korkoja, joten nykyinen matalien korkojen kausi voi jatkua Euroopassa vielä pitkään. Sen vuoksi sijoittajien kannattaakin pohtia, miten suhtautua mataliin korkoihin vuonna 2017.

Sijoittamisen aikajänteen tarkistaminen

Sijoittajalle kaikkein tärkeintä on pohtia tarkkaan omaa aikajännettään, sillä kokemuksemme mukaan monet sijoittajat arvioivat oman sijoitusaikansa aivan liian lyhyeksi siihen nähden, milloin he tosiasiassa tarvitsevat rahojaan. Aikajänteen korjaaminen voikin olla helpoin tapa ratkaista matalien tai negatiivisten korkojen haaste, sillä mitä pidempi sijoittamisen aikajänne on, sitä enemmän mahdollisuuksia on saavuttaa hyvä tuotto.

Aikajännettä pidentämällä voi yleensä sijoittaa aiempaa riskialttiimpiin omaisuuslajeihin, joiden tuotto-oletus on suurempi, mutta joiden arvo voi myös vaihdella enemmän. Jos sijoitusten aikajänne on hyvin lyhyt, vaihtoehtoja ei ole kovin paljon. Silloin täytyy sijoittaa lyhyisiin joukkolainoihin tai käteiseen, jotta riski ei kasva liian suu- ▸▸

"Aikajänteen korjaaminen voi olla helpoin tapa ratkaista matalien tai negatiivisten korkojen haaste."

Lars Skovgaard Andersen, Danske Bankin sijoitusstrategi.

KORKOJEN LASKUUN VAIKUTTANEITA MERKITTÄVIÄ TAPAHTUMIA

FINANSSIKRIISI: Syksyllä 2008 hurja finanssikriisi huipentui 158-vuotiaan Lehman Brothers -sijoituspankin romahdukseen. Sijoittajat kaikkosivat osakemarkkinoilta ja hakivat turvasatamaa valtionobligaatioista. Kurssit nousivat pilviin ja korot laskivat.

RAAKA-AINEIDEN HINTAROMAHDUS: Vuonna 2014 raudan ja öljyn kaltaisten raaka-aineiden hinnat romahtivat, ja etenkin Kiinan kasvuun liittyvät huolet lisääntyivät. Lisäksi inflaatio laski jopa deflaation rajoille. Euroopan keskuspankki EKP laski ottolainauskorkonsa ensimmäistä kertaa negatiiviseksi, –0,1 prosenttiin, matalan inflaation torjumiseksi ja kasvun vauhdittamiseksi. Niinpä pankkien piti alkaa maksaa rahojensa pitämisestä keskuspankissa.

▸▸ reksi. Sijoitusajan pidentäminen mahdollistaa salkun sijoituskohteiden monipuolistamisen.

Yksi salkun itsestään selvimmistä rakennuspalikoista ovat tietysti osakkeet. Pitkällä aikavälillä osakkeiden tuotto-oletus on obligaatioita korkeampi, mutta suurempien arvon heilahtelujen vuoksi ne vaativat pidemmän sijoitusajan kuin joukkolainat. Lyhytjänteinen sijoittaja voi osakkeisiin sijoittaessaan pahimmillaan osua markkinoille laskevien kurssien aikaan, ja silloin osakkeet joutuu myymään tappiolla.

Kiinnostavat osinko-osakkeet

Osinko-osakkeet ovat harkitsemisen arvoinen sijoituskohde etenkin jokseenkin varovaiselle sijoittajalle. Osinko-osakkeet ovat tavallisesti sellaisten yritysten osakkeita, joilla on vakaa liiketoimintamalli ja kassavirta ja joiden tuotto on suhteellisen hyvin ennakoitavissa. Lisäksi ne pystyvät toistuvasti maksamaan osan tuotostaan osinkoina sijoittajille. Tällaisia yrityksiä ovat esimerkiksi energia- ja teleyhtiöt sekä peruskulutushyödykkeisiin liittyvät yritykset, mutta ne voivat olla myös teollisuus-, rahoitus- tai viihdealan yrityksiä. Toinen osinko-osakkeille leimallinen piirre on, että niiden kurssimuutokset ovat historiallisesti olleet pienempiä kuin osakemarkkinoilla yleensä, sillä yritysten tuotto on tavallista paremmin ennakoitavissa.

Osinko-osakkeet tarjoavat yleensä jatkuvaa vuotuista tuottoa sijoitetulle pääomalle markkinoiden tunnelman muutoksista riippumatta. Eurooppalaisten osakkeiden osinkoprosentti on tällä hetkellä noin 3,5 eli huomattavasti suurempi kuin esimerkiksi Saksan 10 vuoden valtionobligaatioiden korko. Sijoittajalle osinko-osakkeet tarkoittavat kuitenkin huomattavasti kohonnutta riskiä, sillä osakkeet voivat ajoittain aiheuttaa suuria kurssitappioita. Historian valossa kurssin voi kuitenkin pitkällä aikavälillä odottaa kehittyvän positiivisesti. Historiallinen tuotto ei ole tietenkään tae tulevasta, ja tuotto voi kääntyä myös negatiiviseksi.

Vaihtoehtoisia mahdollisuuksia

Salkun toinen mahdollinen rakennuspalikka ovat vaihtoehtoiset sijoituskohteet, joka on yhteisnimitys perinteisistä pörssinoteeratuista osakkeista ja obligaatioista poikkeaville sijoituskohteille. Niitä voivat olla esimerkiksi sijoitukset kiinteistöihin, infrastruktuuriin, metsään, maatalouteen, listaamattomiin yrityksiin tai vaihtoehtoisiin joukkolainoihin, kuten yrityslainoihin. Mielenkiinto tällaisia sijoituksia kohtaan lisääntyy koko ajan myös meillä Danske Bankissa. Vaihtoehtoisilla sijoituksilla voi hajauttaa salkun riskiä ja vähentää alttiutta joutua kärsimään osakemarkkinoiden heilahteluista. Lisäksi ne voivat tarjota hyvän tuotto-oletuksen, mikä on kiinnostavaa etenkin korkojen ollessa matalalla.

Vaihtoehtoiset sijoituskohteet voivatkin matalien korkojen aikana olla harkitsemisen arvoisia, kunhan ne sopivat sijoittajan aikajänteeseen ja riskiprofiiliin. Vaihtoehtoiset sijoituskohteet vaativat pitemmän sijoitusajan ja suuremman riskinottohalukkuuden kuin esimerkiksi obligaatiot. Vaihtoehtoisten sijoitusten kulut ovat myös perinteisiä sijoituskohteita korkeammat.

Hedgerahastot ovat yksi merkittävimmistä vaihtoehtoisista sijoituskohteista, ja nykyään niillä on monesti tärkeä osansa

OBLIGAATIOIDEN OSTO-OHJELMA: Vuoden 2015 alussa EKP:n pääjohtaja Mario Draghi ilmoitti pankin aloittavan laajan euroalueen obligaatioiden osto-ohjelman, johon se käyttäisi vähintään 1 100 miljardia euroa. Tavoitteena oli lisätä inflaatiota ja vauhdittaa kasvua. Keskuspankin obligaatio-ostot nostivat osaltaan osakekursseja pilviin ja painoivat korkoja alas.

yksityisille ja ammattisijoittajilla tarjoamissamme räätälöidyissä salkkuratkaisuissa.

Hedgerahastoilla on käytössään laajempi valikoima erilaisia sijoitustyökaluja kuin perinteisillä rahastoilla. Ne voivat muun muassa myydä arvopapereita lyhyeksi eli sijoittaa osakkeiden ja obligaatioiden kurssilaskuun ja saavuttaa siten positiivisen tuoton myös rahoitusmarkkinoiden huonoina aikoina. Useat hedgerahastot pyrkivät olemaan markkinaneutraaleja ja tarjoamaan sijoittajille positiivisen tuotto-odotuksen rahoitusmarkkinoiden kurssien suunnasta riippumatta. Se on tietenkin erittäin toivottu ominaisuus. Kolikon kääntöpuoli on kuitenkin se, että hedgerahastot eivät välttämättä suoriudu rahoitusmarkkinoiden hyvinä aikoina niin hyvin kuin markkinat ja voivat aiheuttaa sijoittajille jopa tappioita. ●

NÄIN VOIT VÄHENTÄÄ OBLIGAATIOIDEN KORKORISKIÄ

Matalat korot tarkoittavat vaatimatonta tuottoa obligaatiosijoituksille, mutta lisäksi niihin liittyy kurssitappioiden riski korkotason noustessa. Danske Bankin obligaatioasiantuntija Carsten Skau esittelee strategioita, joilla voi vähentää kurssitappioiden riskiä.

Viime kuukausien koronnousut ovat kuvastaneet obligaatioihin sijoittamisen riskejä. Korkojen noustessa obligaatioiden kurssit laskevat, ja niihin sijoittaneet kärsivät kurssitappioita. Korkojen nousu vaikuttaa eniten pitkän juoksuajan obligaatioihin, sillä ne ovat alttiimpia reagoimaan kurssimuutoksiin. Niiden korkoriski on siis suurin.

Danske Bank tarjoaa useita erilaisia strategioita obligaatiosijoitusten suojaamiseksi korkojen nousun aiheuttamalta riskiltä. Kukin strategia voi omalla tavallaan vähentää sijoittajan kurssitappioita korkojen noustessa.

Erilaisia strategioita

PITÄMINEN TAKAISINMAKSUUN ASTI:
Sijoittaja pitää obligaatiosijoituksensa takaisinmaksuun saakka, jolloin obligaatio lunastetaan 100:n kurssilla aiemmista kurssiheilahteluista riippumatta.

LYHYT JUOKSUAIKA:
Sijoittaminen juoksuajaltaan sopivan lyhyisiin obligaatioihin. Mitä lyhyempi obligaation juoksuaika on, sitä vähemmän se yleensä reagoi korkojen nousuun. Tosin myös korko on tällöin vastaavasti matalampi. Jos korot nousevat, sijoittaja voi takaisinmaksun jälkeen sijoittaa pääoman korkeammalla korolla.

VAIHTUVA KORKO:
Sijoittaminen vaihtuvakorkoisiin obligaatioihin, joiden korko muuttuu korkotason mukaisesti. Nämä obligaatiot eivät reagoi kurssimuutoksiin kovin herkästi, mutta niiden korko on yleensä kiinteäkorkoisia obligaatioita matalampi.

INDEKSIOBLIGAATIOT:
Sijoittaminen indeksiobligaatioihin, joiden arvo kasvaa inflaation mukana. Indeksiobligaatiot reagoivat kurssimuutoksiin vähemmän kuin perinteiset obligaatiot, joilla on sama juoksuaika.

Hyötyä inflaatiosta

Etenkin indeksiobligaatiot ovat kiinnostavia juuri nyt, koska Danske Bankin arvion mukaan sekä euroalueen että Yhdysvaltojen inflaatio on kiihtymässä. Houkuttelevimpia indeksiobligaatiot ovat silloin, kun inflaatio nousee odotettua enemmän. Niihin sijoittaminen poikii sitä paremman tuoton, mitä korkeampi inflaatio on. Tavalliset, nimelliset joukkovelkakirjalainat puolestaan ovat eniten edukseen silloin, kun inflaatio on odotettua matalampi, sillä se laskee korkotasoa.

Obligaatiosalkun oikea koostumus riippuu aina sijoittajan sijoitussuunnitelmasta. Yleensä se muodostuu erityyppisten obligaatioiden yhdistelmästä. ●

Carsten Skau, Danske Bankin obligaatioasiantuntija

FINANSSIPOLITIIKKAA VAI RAHAPOLITIIKKAA?

VUOSI 2017

Miten ne eroavat toisistaan, miten ne vaikuttavat – ja miten odotamme niitä käytettävän ensi vuonna? Analyytikko Lars Tranberg Rasmussen vastaa seitsemään keskeiseen raha- ja finanssipolitiikkaa käsittelevään kysymykseen.

1. Mitä finanssipolitiikka tarkoittaa?
Finanssipolitiikka on hallitusten käyttämä työkalu, joka tarkoittaa valtion tulojen, kuten verojen ja maksujen, sekä valtion menojen, kuten eläkkeiden ja työttömyyskorvausten, tason nostamista tai laskemista. Toinen finanssipoliittinen työkalu ovat julkiset investoinnit esimerkiksi infrastruktuuriin.

2. Mitä finanssipolitiikalla halutaan saavuttaa?
Finanssipolitiikan tavoitteena on hillitä bruttokansantuotteen, talouskasvun ja työttömyysasteen heilahteluja. Sitä käytetään myös työkaluna hallituksen käytettävissä olevien määrärahojen kohdennuksessa.

3. Millaisissa tilanteissa käytetään finanssipolitiikkaa?
Finanssipolitiikan avulla tasoitetaan talouden suhdanteita. Hallitus voi esimerkiksi taantumassa hillitä palkansaajien ja työttömäksi jääneiden ostovoiman putoamista korottamalla työttömyyskorvauksia ja alentamalla veroja. Hallitus voi myös tehdä laskusuhdanteessa infrastruktuuri-investointeja, mikä voi lisätä kokonaiskysyntää ja elvyttää taloutta. Vastaavasti hallitus voi hillitä talouden ylikuumenemista noususuhdanteessa vähentämällä menoja ja korottamalla veroja.

Suhdanteita hillitsevät myös niin sanotut automaattiset vakauttajat, jotka eivät vaadi erillisiä hallituksen päätöksiä toimiakseen. Esimerkiksi progressiivinen verotus hillitsee nousukaudella kuluttajien ostovoiman kasvua, sillä kasvaneista tuloista maksetaan suurempi osuus veroina. Lamassa puolestaan työttömyyden

1. Mitä rahapolitiikka tarkoittaa?
Rahapolitiikka tarkoittaa keskuspankkien käytössä olevia työkaluja, joiden avulla ne vaikuttavat makrotalouden kehitykseen. Rahapolitiikka voi koostua esimerkiksi korkojen nostamisesta tai laskemisesta tai joukkolainojen ostamisesta markkinoilta.

2. Mitä rahapolitiikalla halutaan saavuttaa?
Kaikki keskuspankit pyrkivät rahapolitiikan avulla varmistamaan rahoitusjärjestelmän vakauden. Muun muassa Euroopan (EKP) ja Yhdysvaltain (Fed) keskuspankit haluavat myös pitää yllä hintavakautta. Ne pyrkivät tavoitteeseen tavoittelemalla lähellä kahta prosenttia olevaa vuotuista inflaatiota, jota pidetään talouskasvun kannalta suotuisana. Fedillä on lisäksi niin sanottu kaksoismandaatti, eli sen täytyy inflaation lisäksi huomioida politiikassaan myös työllisyystilanne. Fed voi siis tarvittaessa myös poiketa kahden prosentin inflaatiotavoitteestaan.

3. Millaisissa tilanteissa rahapolitiikkaa käytetään?
Rahapolitiikkaa käytetään koko ajan. Keskuspankit tekevät korkopäätöksiä kerran kuussa tai joka toinen kuukausi. Lisäksi ne ohjaavat markkinoita päivittäin ja viestittävät niille, mihin suuntaan ne haluavat talouden kehittyvän. Kun ne sitten tekevät korkopäätöksen virallisessa korkokokouksessa, ne ovat toivottavasti valmistelleet rahoitusmarkkinoita tarpeeksi, jotta päätös ei tule yllätyksenä.

kasvu ei täysin romahduta ostovoimaa, sillä työttömyyskorvaukset pienentävät kuluttajien tulojen putoamista.

4. Kuinka paljon finanssipolitiikkaa käytetään tällä hetkellä?
Vuosina 2011–2013 Euroopassa säästettiin, tehtiin uudistuksia ja kiristettiin finanssipolitiikkaa, mutta tällä hetkellä kiristykset eivät ole ajankohtaisia. Monet Euroopan hallitukset hyväksyvät yhä suuremmassa määrin budjettivajeen, jotta ne voivat käyttää rahaa talouden elvytykseen.

5. Miten finanssipolitiikka vaikuttaa rahoitusmarkkinoihin?
Jos hallitukset kiristävät finanssipolitiikkaa, se voi hidastaa talouskasvua lyhyellä aikavälillä, laskea inflaatiota ja korkoja sekä vähentää osakkeiden kysyntää.

6. Miten arvelet finanssipolitiikkaa käytettävän ensi vuonna, ja miten se vaikuttaa sijoittajiin?
Arviomme mukaan Euroopassa kiristetään finanssipolitiikkaa hiukan ensi vuonna. Hallitukset pyrkivät jatkossa vähentämään budjettivajetta, joten finanssipolitiikka tuskin vauhdittaa talouskasvua. Uskomme sen tarkoittavan kasvun hidastumista, mikä voi vaikuttaa osakemarkkinoiden tuottoon. Toisaalta Yhdysvalloissa saatetaan vaalien jälkeen keskittyä jälleen enemmän finanssipoliittiseen elvytykseen.

7. Missä maassa hallituksen päätöksellä kiristää finanssipolitiikkaa on suurin vaikutus rahoitusmarkkinoihin?
Finanssipolitiikan kiristyksellä on suurin vaikutus Yhdysvalloissa, joka on maailman suurin talous ja jossa on suurimmat rahoitusmarkkinat. Tällä hetkellä olemme kuitenkin tilanteessa, jossa monet sijoittajat pitävät tarkkaan silmällä myös Kiinan finanssipolitiikkaa. Sillä on nimittäin nykyään myös suuri vaikutus globaaleihin markkinoihin. Se nähtiin alkuvuonna, kun markkinoilla oltiin huolissaan siitä, jatkaako Kiinan hallitus maan talouskasvua ylläpitänyttä elvytystä. Se johti pitkään jatkuneisiin merkittäviin laskuihin globaaleilla osakemarkkinoilla. ●

Lars Tranberg Rasmussen, Danske Investin analyytikko.

2017 ↓

Odotukset seuraavalle vuodelle.

2017 ↓

4. Kuinka paljon rahapoliittisia työkaluja käytetään tällä hetkellä?
Monet keskuspankit (EKP sekä Japanin ja Ison-Britannian keskuspankit mukaan lukien) yrittävät tällä hetkellä vauhdittaa talouskasvua rahapolitiikan avulla. Ne muun muassa pitävät ohjauskoron hyvin matalana tai joissakin tapauksissa negatiivisena ja ostavat obligaatioita markkinoilta. Yhdysvalloissa Fed käyttää nyt paljon aikaa viestittääkseen tulevasta koronnostosta ja valmistellakseen globaaleja rahoitusmarkkinoita siihen, jotta se ei tulisi yllätyksenä.

5. Miten rahapolitiikka vaikuttaa rahoitusmarkkinoihin?
Keskuspankin koronnosto hidastaa tavallisesti talouskasvua, sillä tällöin rahan lainaaminen kallistuu. Se voi myös painaa esimerkiksi osakekursseja alas. Tällä hetkellä rahapolitiikka vaikuttaa suoraan rahoitusmarkkinoihin EKP:n obligaatioiden osto-ohjelman kautta. Se on nostanut obligaatioiden kursseja ja painanut korkoja alas, joten rahan lainaamisesta on tullut halvempaa.

6. Miten arvelet rahapolitiikkaa käytettävän ensi vuonna, ja miten se vaikuttaa sijoittajiin?
Uskomme EKP:n jatkavan elvyttävää rahapolitiikkaa, pitävän korot erittäin matalina, pidentävän obligaatioiden osto-ohjelmaa ainakin vuoden 2018 kevääseen saakka ja nostavan korkoa aikaisintaan kesällä 2019. Myös Fedin odotamme jatkavan tavallista höllempää rahapolitiikkaa ja nostavan korkoa vain kerran tai kaksi vuodessa, jotta maailmantalouden kasvu ei kärsisi siitä. Näistä syistä eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset korot pysynevät melko vakaina, mikä voi vaikuttaa positiivisesti kehittyvien markkinoiden obligaatioihin.

7. Minkä keskuspankin päätökset vaikuttavat eniten rahoitusmarkkinoihin?
Yhdysvaltain keskuspankin päätöksillä on suurin vaikutus, vaikka maan etumatka maailman suurimpana taloutena onkin kutistunut. Toisella sijalla on EKP, ja sen jälkeen tulee Kiinan keskuspankki. Kiinan vaikutus on kasvanut globaaleilla rahoitusmarkkinoilla maan talouden kasvaessa ja integroituessa tiiviimmin globaaleihin rahoitusmarkkinoihin. Tällä hetkellä Kiinan talouden suuret heilahtelut vaikuttavat voimakkaasti globaaleihin rahoitusmarkkinoihin ja maailmantalouteen. ●

KASVAVAT JÄTTILÄISET

TEKSTI JØRGEN RASMUSSEN KUVAT CUPERTINO.ORG

Useiden maailman suurimpien yritysten liikevaihto ja markkina-arvo kasvavat hurjaa vauhtia. Kehityksen kärjessä on muutama globaali teknologiayhtiö, jotka muistuttavat joiltakin osin 1800-luvun rosvoparoneita.

Pienoismalli Apple Campus 2:sta, joka on teknologiayhtiön rakenteilla oleva pääkonttori Kalifornian Cupertinossa. Apple Campus 2:ssa on tilat noin 13 000 työntekijälle, ja sen ympärillä olevalle alueelle istutetaan hedelmäpuita.

> *"Competition is for losers."*
> **Peter Thiel,** PayPalin perustaja Zero to One -kirjassaan.

Tällä vuosituhannella kolme uutta teknologiajättiä – Google (Alphabet), Facebook ja Amazon – ovat levittäneet tuotteensa ja palvelunsa maailman syrjäisimpiinkin kolkkiin. Yhdessä vanhempien, jo 1970-luvulla perustettujen suuryhtiöiden, Applen ja Microsoftin kanssa ne kuuluvat nyt maailman suurimpiin yrityksiin.

Yhteistä näille viidelle monikansalliselle yhtiölle on niiden liikevaihdon ja vaikutusvallan hurja kasvu, joka on suoraa seurausta siitä, että kuluttajat ovat innokkaasti ottaneet niiden tuotteet omakseen. Sen vuoksi joissakin tapauksissa on jopa syntynyt monopolin kaltainen tilanne.

Viiden teknologiajätin yhteenlaskettu liikevaihto on 10 viime vuoden aikana, vuoteen 2015 mennessä, seitsenkertaistunut 522 miljardiin dollariin, ja tämän vuoden marraskuun alussa niiden markkina-arvo oli lähes 2 400 miljardia dollaria.

Summa vastaa suunnilleen Ranskan vuotuista bruttokansantuotetta, ja se on 70 prosenttia suurempi kuin neljän Pohjoismaan yhteenlaskettu BKT. Jos markkina-arvo jaettaisiin tasan kaikkien maailman ihmisten kesken, kaikki saisivat osakkeita noin 320 dollarin arvosta.

Forbesin listan kärjessä

Jättiyritysten valtavat markkina-arvot kasvavat sitä mukaa, kun ne laajentavat markkinoitaan, joten sijoittajat parveilevat niiden osakkeiden ympärillä saadakseen oman osansa menestyksestä. Menestys näkyy myös siinä, että markkina-arvonsa ansiosta Google, Facebook, Amazon, Apple ja ▸▸

Anheuser-Busch InBev -panimo nielaisi SABMillerin, ja vastaa jatkossa joka neljännestä maailmassa myydystä oluesta.

▸▸ Microsoft ovat tänä vuonna kymmenen suurimman joukossa Forbes 2000 -listalla, joka sisältää maailman 2 000 suurinta ja kannattavinta pörssinoteerattua yritystä.

Teknologia ei kuitenkaan ole ainoa ala, jossa suuri on kaunista. Esimerkiksi panimoalalla tehtiin vastikään jättifuusio, jossa belgialainen Anheuser-Busch InBev -panimo otti haltuunsa brittiläisen SABMillerin. Uudesta yhtiöstä tuli ylivoimaisesti maailman suurin alallaan. Jättipanimoiden yhteenlaskettu markkina-arvo on noin 300 miljardia dollaria, mikä vastaa Amazonin arvoa ja jättää kauas taakseen Pohjoismaiden suurimman panimon, Carlsbergin, jonka markkina-arvo on noin 14 miljardia dollaria. Amazonin tapaan olutalan uusi supertähti levittäytyy joka puolelle maailmaa vastaten useammasta kuin joka neljännestä maailmassa myytävästä oluesta.

Myös terveysalalla trendinä on, että yritykset kasvavat yritysostojen kautta. Esimerkiksi Yhdysvalloissa Allergan- ja Actavis-lääkeyhtiöt fuusioituivat viime vuonna, minkä lisäksi maan sairaala- ja apteekkiketjuissa nähtiin yhdistymisiä. Trendi on niin valtava, että kansainvälinen konsulttiyhtiö PwC, joka myös on syntynyt fuusion tuloksena, kutsuu sitä fuusiomaniaksi.

Suuruuden ekonomia

Jättien kasvun selityksenä on yksinkertaisesti suuruuden ekonomia. Toisin sanoen yrityksistä tulee kannattavampia, kun ne lyöttäytyvät yhteen, sillä tällöin kiinteitä kustannuksia pystytään vähentämään ja kilpailukyky paranee.

Kansainvälinen konsulttiyhtiö McKinsey julkaisi vuonna 2014 raportin, jossa se toteaa lääketeollisuuden fuusioiden ja yritysostojen useimmiten hyödyttäneen kaikkia osapuolia. Fuusioituneet yritykset ovat kahden vuoden aikana fuusion jälkeen tarjonneet keskimäärin viiden prosenttiyksikön lisätuoton alan indeksiin verrattuna.

McKinseyn mukaan samaa positiivista kehitystä ei ole havaittavissa IT-alalla, jossa on useiden vuosien ajan tehty suuria fuusioita ja yhdistymisiä. Danske Bankin sijoitusstrategi Lars Skovgaard Andersen huomauttaa kuitenkin, että se ei muuta sitä tosiasiaa, että suuri on kaunista harvoille ja valituille teknologia-alan suuryrityksille.

”Facebookin, Googlen ja Amazonin kaltaisten IT- ja logistiikkayhtiöiden ohjelmistojärjestelmien ja logistiikan kehittämiseen liittyvät kiinteät kustannukset ovat valtavat. Mutta kun järjestelmät on saatu kehitettyä ja otettua käyttöön, suurin osa lisätuotosta näkyy suoraan niiden tuloksessa. Verkossa esimerkiksi ohjelman jakaminen tai mainoksen myyminen on käytännössä ilmaista”, hän selittää.

Samalla teknologiayhtiöt hyötyvät jakelukanavasta, joka on vertaansa vailla ihmiskunnan historiassa – internet on käytännössä ilmainen väylä suoraan kuluttajien eli asiakkaiden luo, olivatpa he sitten missä päin maailmaa tahansa.

Kilpailu on häviäjiä varten

Yritysten tuottoon vaikuttavat vähintään yhtä paljon myös markkinaosuus ja hallitseva asema markkinoilla. Andersen viittaa Porter-malliin, jonka avulla kuvataan yrityksen kilpailutilannetta. Mallin on kehittänyt Harvardin professori Michael Porter, ja se tunnetaan myös viiden kilpailuvoiman mallina. Pääperiaatteena on, että yritykset saavat hallitsevan markkina-asemansa turvin etuja, joiden ansiosta ne voivat tuottaa valtavasti rahaa omistajilleen. Esimerkiksi Googlen liikevaihdosta 28 prosenttia kirjataan suoraan liikevoitoksi, mikä olisi mahdotonta melkein millä tahansa muulla alalla.

Porterin mallissa tärkeimpiä tekijöitä ▸▸

Lähde: Forbes. Warren Buffettin johtama Berkshire Hathaway ei ole mukana vertailussa, sillä se on sijoitusyhtiö. Markkina-arvot ovat samat kuin Forbesin viime toukokuussa keräämät, sillä lista on muodostettu niiden perusteella.

MAAILMAN 10 SUURINTA YRITYSTÄ VUONNA 2016

Talouslehti Forbes listaa vuosittain maailman 2 000 suurinta pörssinoteerattua yritystä. Yrityksen sijoitus määritetään sen markkina-arvon, liikevoiton, liikevaihdon ja taseen perusteella. Forbesin listaa hallitsevat teknologiayhtiöt, ja tuoreimmassa, viime toukokuussa muodostetussa listassa Apple oli ykkösenä. Markkina-arvot on päivitetty 1.11.2016.

Top 10 vuonna 2006

Sijoitus	Yritys
1	ExxonMobil
2	General Electric
3	Microsoft
4	Citigroup
5	Royal Dutch/Shell Group
6	Procter & Gamble
7	HSBC Group
8	Pfizer
9	Wal-Mart Stores
10	Saudi Basic Inds

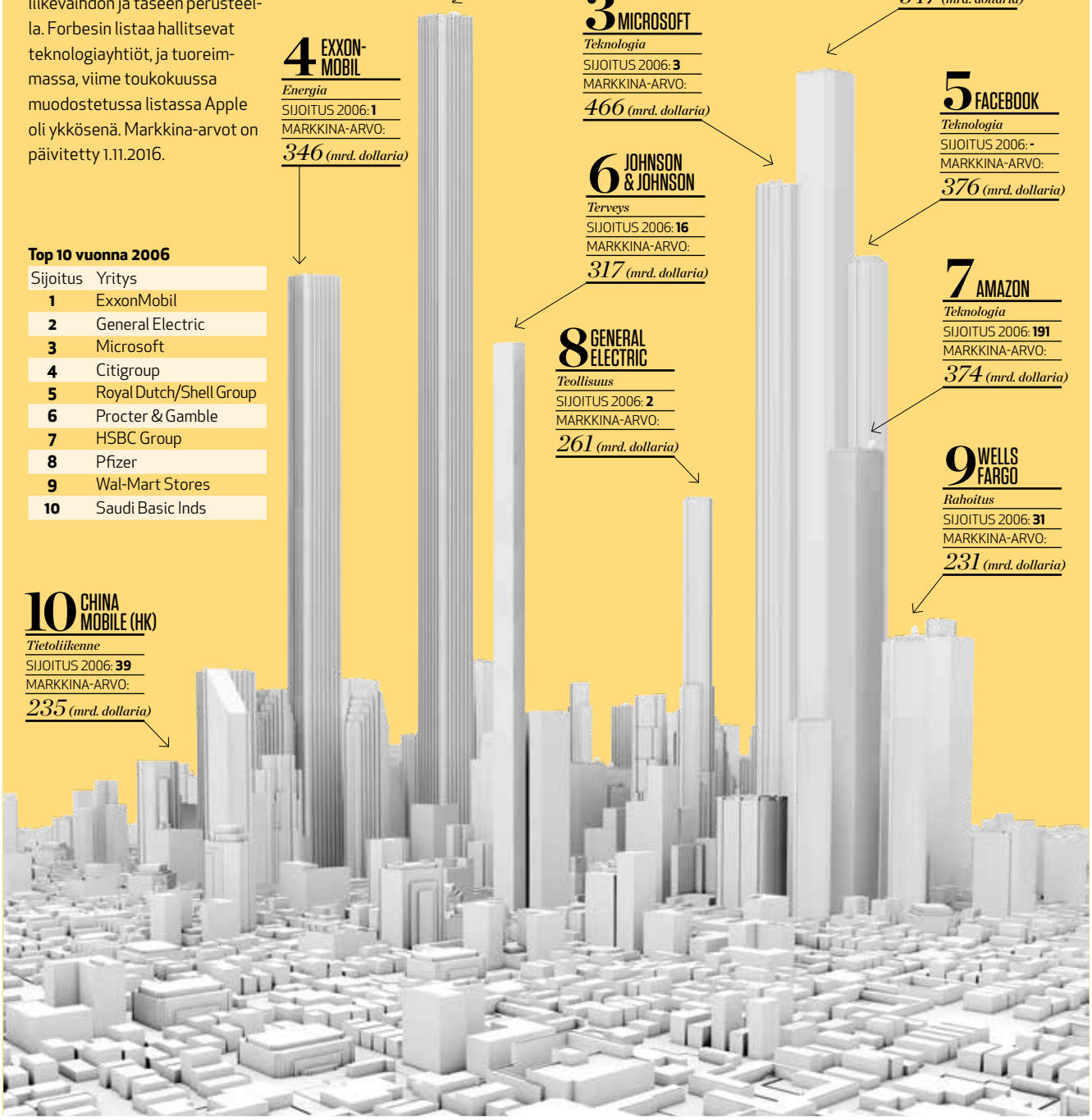

▸▸ ovat mahdollisuus eliminoida mahdolliset kilpailijat ja nostaa alalle tulon kynnys mahdollisimman korkeaksi uusille yrityksille.

”Juuri tämä selittää esimerkiksi Googlen vahvuuden. Kokonsa ja valtavan kassavirtansa ansiosta Google voi käyttää miljardeja kehittääkseen algoritmeja, jotka ovat ratkaisevia sen kilpailukyvyn kannalta. Jos markkinoille ilmestyy uusia mahdollisia kilpakumppaneita tai kiinnostavia teknologioita, IT-jätit voivat tuosta vain ostaa ne pois”, Andersen kertoo.

PayPalin perustaja Peter Thiel toteaakin kirjassaan *Zero to One*, että kilpailu on häviäjiä varten.

Kuin 1800-luvun rosvoparonit

Edesmennyt yhdysvaltalainen yrityshistorioitsija Alfred Chandler kuvasi eräässä vaiheessa Yhdysvaltojen yrityshistorian perusolemusta maan vuonna 1865 päättyneen sisällissodan jälkeen lauseella ”10 vuotta vapaata kilpailua ja 90 vuotta oligopoleja”. Oligopoli tarkoittaa markkinoita, joita hallitsevat vain muutamat tuotteiden tai palvelujen tarjoajat. Historia saattaa hyvinkin toistaa itseään digitaalisessa vallankumouksessa, mutta tällä kertaa se tapahtuu koko maailman mittakaavassa.

Talouslehti The Economist on teknologiajättien valta-asemaa analysoidessaan verrannut niitä rosvoparoneihin, joiksi kutsuttiin 1800-luvun amerikkalaisia teollisuuspohattoja, jotka toimivat suurelta osin omilla säännöillään pyrkiessään hallitsemaan tuotantoa, murskaamaan kilpailijat ja rikastumaan yhä lisää.

Merkittävimpiä heistä olivat Andrew Carnegie, joka loi Carnegie Steel Company -teräsjätin, John D. Rockefeller, joka rakensi Standard Oil Company -öljy-yhtiön, sekä Cornelius ja William Vanderbilt, jotka hallitsivat rautatieimperiumia. Arvostelijoiden mukaan rosvoparonit pyrkivät häikäilemättä tavoitteisiinsa ja vähät välittivät työntekijöistä, kuluttajista tai julkisuudesta.

”1800-luvun rosvoparonien tapaan uusien teknologiayhtiöiden johtajat haluavat korvata anarkistisen yrittäjäkulttuurin omilla säännöillään, jotka koskevat vain muutamaa suuryritystä. Ne hallitsevat yhä suurempaa osaa markkinoista omilla aloillaan. Google vastaa 69 prosentista verkossa tehtävistä hauista, ja yhdessä Applen kanssa se on toimittanut 90 prosenttia matkapuhelinten käyttöjärjestelmistä. Molemmat pystyvät valloittamaan markkinaosuuksia alentamalla hintoja ja eliminoimalla kilpailijoita – ja tekevät usein molempia”, talouslehti The Economist kirjoitti viime syyskuussa.

Jätit vaihtuvat

Trendi kohti koko ajan suurempia yrityksiä ei ole uusi ilmiö. Jättiyrityksiä muodostettiin jo 1800-luvun toisella puoliskolla muun muassa teräs- ja öljyalalla. Tuloksena syntyi monopoleja, joita myöhemmin ▸▸

“1800-luvun rosvoparonien tapaan uusien teknologiayhtiöiden johtajat haluavat korvata anarkistisen yrittäjäkulttuurin omilla säännöillään, jotka koskevat vain muutamaa suuryritystä.”

The Economist, syyskuu 2016.

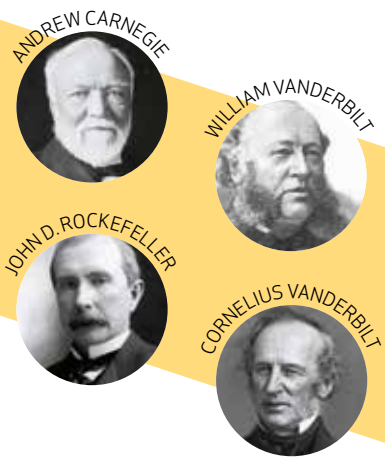

ETUA SUURUUDESTA

Alla muutamia suuruuden tuomia etuja globaaleilla markkinoilla.

VEROTUS

Eri maiden monimutkaiset verotuslainsäädännöt edellyttävät ammattitaitoisia veroneuvojia, jotka voivat optimoida yritysten verotusta, ja tässä suuryrityksillä on voimavarojensa ansiosta etulyöntiasema. Yhdysvaltalainen General Electric (GE) on hyvä esimerkki siitä, kuinka paljon globaalit yhtiöt panostavat verotusasioihin. Talouslehti The Economistin mukaan yhtiön vero-osastolla työskentelee 900 henkilöä.

JULKINEN SÄÄNTELY

Tuotteiden ja palveluiden kauppaan liittyy paljon julkista sääntelyä, joka vaihtelee maittain ja jonka selvittäminen vaatii globaaleilta yrityksiltä suuria panostuksia. Suuryrityksillä on tässä suhteessa kilpailuetu pienempiin yrityksiin verrattuna.

10 VIIME VUODEN VOITTAJAT JA HÄVIÄJÄT

Kiinalaisyritysten globaali merkitys on kasvanut huomattavasti vuodesta 2006, kun taas esimerkiksi Japani, Iso-Britannia ja Ranska ovat menettäneet asemiaan.

Suuri joukko kiinalaisyrityksiä on kymmenen viime vuoden aikana noussut Forbesin keräämälle maailman 2 000 suurimman yrityksen listalle. Vuonna 2006 listalla oli 26 kiinalaista yritystä, kun taas tänä vuonna niitä on jo 200.

Yhdysvaltalaisyritysten määrä listalla on vähentynyt merkittävästi, mutta siitä huolimatta ne muodostavat suuren osan – 44,2 prosenttia – 2 000 yrityksen yhteenlasketusta markkina-arvosta. Niiden koko suhteessa muihin Forbesin listan yrityksiin on siis kasvanut kymmenen viime vuoden aikana.

Listan häviäjiä ovat Japanin, Ison-Britannian ja Ranskan kaltaiset vanhat teollisuusmaat, joista tulevien yritysten määrä on laskenut. Lisäksi niiden osuus yhteenlasketusta markkina-arvosta on kutistunut.

MAAT

Tilanne pohjoismaissa

Listalla on tänä vuonna 50 pohjoismaista yritystä, kun vuonna 2006 luku oli 61. Listalla olevien yritysten keskimääräinen markkina-arvo on kuitenkin noussut 12 miljardista dollarista 20 miljardiin vuosina 2006–2016.

Se johtuu suurelta osin tanskalaisen lääkealan yhtiön Novo Nordiskin kasvusta. Se on pohjoismaiden ylivoimaisesti suurin pörssinoteerattu yritys, ja sen markkina-arvo on seitsenkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana.

Maailman suurimmat yritykset maittain

Jaoteltuna niiden 10 maan mukaan, joissa on tänä vuonna eniten pörssinoteerattuja Forbes 2000 -listan yrityksiä. Lisäksi mukana ovat pohjoismaat.

	Yritysten määrä 2006	Yritysten määrä 2016	Osuus kokonaismarkkina-arvosta 2006	Osuus kokonaismarkkina-arvosta 2016
USA	693	**586**	41,7 %	**44,2 %**
KIINA	28	**200**	1,8 %	**9,7 %**
JAPANI	320	**219**	10,5 %	**6,9 %**
ISO-BRITANNIA	125	**92**	7,8 %	**4,9 %**
RANSKA	67	**61**	4,7 %	**3,4 %**
SVEITSI	39	**45**	2,7 %	**3,2 %**
SAKSA	58	**50**	3,4 %	**3,0 %**
KANADA	60	**54**	2,7 %	**2,5 %**
AUSTRALIA	36	**35**	1,7 %	**1,8 %**
ETELÄ-KOREA	50	**67**	1,4 %	**1,7 %**
RUOTSI	26	**23**	1,0 %	**1,0 %**
TANSKA	11	**11**	0,4 %	**0,7 %**
SUOMI	15	**8**	0,6 %	**0,3 %**
NORJA	9	**8**	0,5 %	**0,3 %**

Lähde: Forbes. Maailman 2 000 suurimman pörssinoteeratun yrityksen lista vuosilta 2006 ja 2016.

PATENTIT

Patenttilainsäädäntö on monimutkaista, ja sen merkitys on kasvanut globalisaation myötä, sillä patentit on suojattava joka puolella maailmaa. Taloudellisten voimavarojensa ansiosta suuryritykset voivat paremmin hyödyntää patenttilainsäädäntöä, ja siten suojata liiketoiminta-aluettaan kilpailijoilta.

KILPAILU

Mitä vahvempi yritys on taloudellisesti, sitä helpompi sen on eliminoida mahdolliset kilpailijat esimerkiksi yritysostojen kautta tai houkuttelemalla avainasemassa olevia työntekijöitä paremmilla työehdoilla ja palkalla.

VALTA-ASEMA

Jos yrityksellä on tarpeeksi hallitseva markkina-asema, se voi pyytää tuotteistaan korkeampaa hintaa kuin tiukasti kilpailluilla monien toimijoiden markkinoilla. Lisäksi valta-asema tarjoaa mahdollisuuden painostaa alihankkijoita joustamaan hinnassa ja maksuehdoissa.

VERKOSTOVAIKUTUS

Verkostovaikutus pätee etenkin teknologia- ja ohjelmistoaloilla. Se tarkoittaa, että tuote on asiakkaalle sitä arvokkaampi, mitä useammat käyttävät sitä. Esimerkiksi Facebookista ei ole paljon iloa, jos vain pieni osa väestöstä käyttää sitä. Verkostovaikutuksen vuoksi yrityksellä täytyy olla tarpeeksi taloudellisia voimavaroja pystyäkseen nopeasti valtaamaan koko liiketoiminta-alueen, jolloin se saa automaattisesti hallitsevan aseman markkinoilla.

”Jos markkinoille ilmestyy uusia mahdollisia kilpakumppaneita tai kiinnostavia teknologioita, IT-jätit voivat tuosta vain ostaa ne pois.”

Lars Skovgaard Andersen, Danske Bankin sijoitusstrategi.

Amazon on suurelta osin logistiikkayritys. Se on kehittänyt myös lennokin tuotteiden jakeluun.

Englannin Peterborough'ssa sijaitseva Amazonin logistiikkakeskus, jossa tilauksia käsitellään. Keskuksen pinta-ala vastaa seitsemää jalkapallokenttää.

▸▸ jaettiin osiin kartellilakien nojalla. Kun vanhat jätit väistyvät, uudet tulevat tilalle.

Fortune 500 -lista sisältää 500 suurinta yhdysvaltalaisyritystä. Vuonna 2000 listan kymmenen kärjessä olleista yrityksistä kuusi on yhä kärkikymmenikössä vuonna 2016. Koko listalla on tänä vuonna 250 yritystä, jotka olivat sillä jo vuonna 2000.

Uudet yritykset vuoden 2016 listalla ovat tyypillisesti Googlen, Facebookin ja Amazonin kaltaisia tulokkaita tai fuusioiden kautta muodostuneita yhtiöitä, kuten mobiilioperaattori Verizon ja apteekkiketju Walgreens Boots. Skovgaard Andersenin mukaan se kuvaa suuryhtiöiden dynamiikkaa.

”Toisaalta on suuria ja raskaita yrityksiä, jotka voivat säilyttää paikkansa markkinoilla kauankin, ja toisaalta on ilmaantunut uudenlaisia, nopeasti kasvavia yrityksiä, jotka valtaavat tietyn markkina-alueen, kuten digitaalisen markkinoinnin tai verkon kautta tapahtuvan vähittäiskaupan. Yhteistä näille yrityksille on se, että ne hyötyvät koostaan ja hallitsevasta markkina-asemastaan, jonka ansiosta ne voivat kasvattaa tulostaan”, hän selittää.

Skovgaard Andersen huomauttaa kuitenkin, että globaalilla tasolla suuryrityksissä on havaittavissa kaksi päinvastaista trendiä.

”Jotkin yritykset kokevat hyödylliseksi jakaa eri liiketoiminta-alueet omiksi pörssinoteeratuiksi yksiköikseen. Toiset yritykset taas kasvavat jatkuvien yritysostojen kautta, jolloin tavoitteena on poistaa mahdollisia kilpailijoita markkinoilta ja samalla tuoda yritykseen uutta tietoa ja tutkimusta. Jälkimmäinen pätee etenkin tiede- ja tutkimuspainotteisiin aloihin, kuten IT-alaan ja lääketeollisuuteen”, hän luettelee. ●

Yritysten mainitsemista tässä artikkelissa ei ole tarkoitettu sijoitusneuvoksi. Keskustele aina ensin sijoitusasiantuntijasi kanssa ennen sijoituspäätöksen tekemistä.

GLOBAALIEN TEKNOLOGIAYHTIÖIDEN VALTAVAT TUOTOT

Kaavio esittää suurten amerikkalaisten teknologiayhtiöiden Amazonin, Applen, Googlen (Alphabet), Facebookin ja Microsoftin 10 viime vuoden kurssikehityksen suhteessa yhdysvaltalaiseen S&P 500 -osakeindeksiin. Historiallinen tuotto ei ole tae tulevasta, ja tuotto voi kääntyä myös negatiiviseksi.

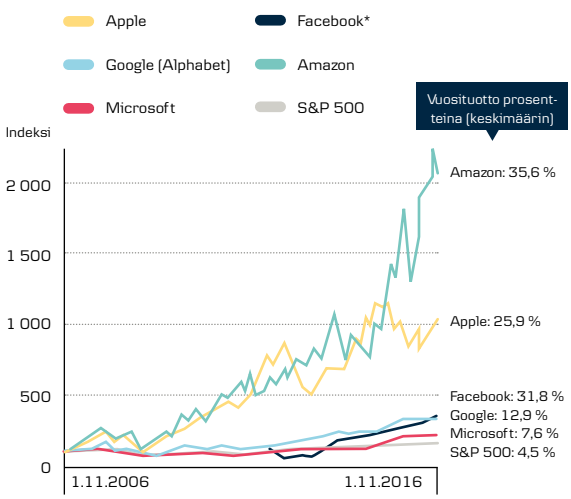

Lähde: Bloomberg. Tiedot ovat ajalta 1.11.2006–1.11.2016, ja ne on indeksoitu. Tiedot kuvaavat vain kurssikehitystä, eikä niihin ole laskettu mukaan osinkoja. *Facebook pörssinoteerattiin 18.5.2012.

”Tulevaisuudessa omaisuuden hoitaminen sijoittamalla rahaa ei enää riitä. Ihmisten on sijoitettava myös itseensä panostamalla koulutukseen ja perheeseen.”

Andrew Scott, London Business Schoolin taloustieteen professori, pohtii pidentyvän elinajan seurauksia. **Lue lisää sivulta 26.**